

School Ondersteunings Profiel

de inrichting van Passend Onderwijs

2025-2026



JKC Sint
Franciscus

SAMEN OP AVONTUUR

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Het wettelijk kader	4
1.2 Functie van het SOP	4
1.3 Opbouw van dit document.....	4
1.4 Contactgegevens	5
1.5 Visie van de BMS op PO.....	6
1.6 Visie van de Sint Franciscusschool op Passend Onderwijs.....	6
1.7 Omgeving en populatie	6
1.8 Inzet ondersteuningsmiddelen.....	7
1.9 De Coördinator Passend Onderwijs	7
2. Basisondersteuning en extra ondersteuning	9
2.1 Basisondersteuning	9
2.2 Extra Ondersteuning.....	9
2.3 Sociaal emotionele ontwikkeling als belangrijkste ondersteuning voor alle kinderen.....	9
3. Ondersteuningsstructuur	11
3.1 Er wordt gewerkt volgens de zeven principes van Handelingsgericht Werken	11
3.2 Gegevens over het kind verzamelen en verwerken	11
3.3 Methode Onafhankelijke toetsen	12
3.3 Reflecteren op de gegevens	14
3.4 Indeling in niveaugroepen.....	16
3.5 Groepsoverzichten, logboek en actieplannen (lange en korte HGW cyclus).....	18
3.6 Monitoring effect aangeboden basis- en extra ondersteuning	19
4. Doorstroming	21
4.1 Van Voorschools naar groep 1	21
4.2 Van groep 2 naar groep 3.....	21
4.3 Doorstromen midden- en bovenbouw of VO in overleg met het kind	21
4.4 Overgang naar VO	22
5. Ondersteuning ter bevordering van de ontwikkeling van alle leerlingen: interne en externe deskundigheid	24
5.1. Ondersteuningsteam (OST)	24
5.2 Overige deskundigheid.....	26
6. Het ondersteuningsaanbod op diverse speciale gebieden.	29
6.1 Ondersteuning van de lees- en spellingsontwikkeling en dyslexie	29
6.1 Ondersteuning van de rekenontwikkeling en dyscalculie.....	31

6.3 Ondersteuning van de (hoog)begaafde cognitieve en metacognitieve ontwikkeling	33
6.4 Ondersteuning bij de moeilijk lerende cognitieve ontwikkeling.....	37
6.5 Ondersteuning ter bevordering van de sociaal-emotionele ontwikkeling en “leren leren”	37
6.6 Ondersteuning bij “Zorg in de thuissituatie”	38
6.7 Ondersteuning ter bevordering van de fysieke ontwikkeling, zelfredzaamheid en belastbaarheid.....	39
6.8 Ondersteuning bij (dreigende) Thuiszitters.....	41
7. Extra ondersteuning en ontwikkelingsperspectief plan	42
7.1 Criteria voor het opstellen van een eigen leerlijn in een OPP bij ons op school	42
7.2 Inhoud OPP.....	42
7.3 OPP gedrag.....	43
7.4 Gesprek met het kind (hoorrecht).....	43
7.5 Betrokkenheid ouders	43
8. Omstandigheden die extra ondersteuning mogelijk maken/ grenzen aan zorg.....	45
8.1 De ondersteuningsvraag analyseren	45
8.2 Grenzen aan de ondersteuning	45
8.3 Advisering speciale school.....	46
8.4 Als ouders adviezen van de school over speciale ondersteuning voor hun kind niet opvolgen	46
9. Evaluatie en beleid	47
9.1 Wij zijn tevreden over de volgende punten:	47
9.2 Dit zijn onze verbeterpunten:	47
9.3 Dit zijn onze ambities:	47
9.4 Zo borgen wij deze ontwikkeling:.....	47

1. Inleiding

Als Jenaplanschool geven wij al decennia lang Passend Onderwijs, niet alleen afgestemd op de onderwijsbehoeften van het kind, maar ook op de sociaal emotionele ontwikkeling. Dit in vol vertrouwen in de unieke kwaliteiten van ieder kind.

Een goede ondersteuningsstructuur op school zorgt ervoor dat ondersteuningsvragen van leerlingen tijdig gesignaleerd worden en dat er vanuit die signalering zo snel mogelijk passende ondersteuning wordt geboden. Dat vraagt om een handelingsgerichte basishouding in het team en om pedagogisch partnerschap met ouders en belangrijke ketenpartners als de jeugdhulpverlening, jeugdgezondheidszorg en het speciaal (basis)onderwijs.

In dit schoolondersteuningsprofiel, afgekort SOP, beschrijven wij hoe de school de ondersteuning aan leerlingen heeft georganiseerd.

1.1 Het wettelijk kader

Wettelijk is iedere school verplicht een SOP te hebben waarin de school vastlegt wat de taken, werkwijze en verantwoordelijkheden zijn ten aanzien van het Passend Onderwijs. Het beschrijft hoe de school invulling geeft aan de basisondersteuning en welke extra ondersteuning beschikbaar is. De basisondersteuning is de ondersteuning waar alle leerlingen toegang toe hebben en hiervoor zijn de eisen vastgelegd door het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Friesland. Alle primair onderwijscholen binnen Friesland hebben zich aan deze standaard te houden. De extra ondersteuning is school-specifiek; het betreft bepaalde zorg die niet op iedere school te vinden is vanuit een bepaalde expertise. Dit aanbod wordt vastgelegd in het SOP. Dit wordt minimaal eens per vier jaar aan de MR voorgelegd en dient met instemming te worden vastgesteld. Het vastgestelde SOP wordt daarna aan het bestuur aangeboden.

1.2 Functie van het SOP

Het schoolondersteuningsprofiel ondersteunt in eerste plaats de vraag of een school kan voldoen aan de extra onderwijsbehoefte van een leerling. Het geeft duidelijkheid over wat een school kan bieden aan ondersteuning. Het SOP is daarmee een middel om in teamverband het ondersteuningsniveau actueel en goed gedragen in kaart te brengen en daarnaast heeft het een functie in de communicatie met ouders en verzorgers. Daarnaast ondersteunt of stuurt het ondersteuningsprofiel het professionaliseringsbeleid van de school. Het beschrijft namelijk ook waar de school zich in haar ontwikkelproces bevindt en wat de (gewenste) ontwikkelpunten zijn. Het geeft ook de ambities van de school weer als het gaat om extra ondersteuningsmogelijkheden.

1.3 Opbouw van dit document

In het eerste deel van dit document worden algemene gegevens van de school gedeeld. Vervolgens wordt een uiteenzetting gegeven van de basisondersteuning en de kwaliteit daarvan op de school. Daarna gaan we in op de extra ondersteuningsmogelijkheden van onze school. We sluiten af met een evaluatie van de ondersteuning die wij actueel bieden en de punten die we verder willen ontwikkelen.

Dit document vormt dan ook een momentopname van een continu doorlopend proces, waarin we als lerende organisatie, jaarlijks evalueren en het ondersteuningsbeleid bijstellen waar nodig.

NB. Binnen de BMS is ervoor gekozen de landelijke term Intern Begeleider te vervangen door Coördinator Passend Onderwijs (CPO). Daarom zal in dit document sprake zijn van CPO.

Lijst van afkortingen:

SOP	schoolondersteuningsprofiel
SWV	samenwerkingsverband
BMS	Bisschop Moller Stichting, het bestuur waar de school bij aangesloten is
CPO	Coördinator Passend Onderwijs
IB	Intern Begeleider
OSO	Overstapservice Onderwijs
HGW	Handelingsgericht Werken
OTS	Ondersteuningsteam
OPP	Ontwikkeling Perspectief Plan
TOS	Taalontwikkelingsstoornis
VO	Voortgezet Onderwijs
SVT	School Vaardigheid Toets
LVS	Leerling Volg Systeem
DLE	Didactische Leeftijd Equivalent
WO	Wereld Oriëntatie
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SO	Speciaal Onderwijs
NT2	Nederlands als tweede taal
ZDWH-kaart	Zo Doen We Het Kaart

1.4 Contactgegevens

Naam	Sint Franciscusschool
Brin	05KA
Adres	Lycklamaweg 14
Postcode	8471JX
Plaats	Wolvega
Gemeente	Weststellingwerf
Telefoon	0516-614022
Website	www.stfranciscusschool-wolvega.nl
Email	info@stfranciscusschool-wolvega.nl
Directeur	Margreet Langen
Schoolbestuur	Bisschop Möller Stichting
Website	https://www.bms-onderwijs.nl/
Samenwerkingsverband	Passend Onderwijs Friesland (SWV 21.01)
Website	https://www.swvfriesland.nl/

1.5 Visie van de BMS op PO

Op onze scholen krijgen kinderen de tijd en ruimte om te groeien. Wij zetten in op de ontwikkeling van heel het kind. Wij helpen kinderen zichzelf te ontdekken en te ontwikkelen zodat zij evenwichtige en gelukkige kinderen worden die volop in het leven staan. Samen staan we voor betekenisvol leren, van en met elkaar. Zo stap je vandaag, maar ook in de toekomst met vertrouwen de wereld in. Onderwijs met kleur; De ruimte voor eigenheid binnen onze scholen is groot. Zo hebben we IKC's, dorpsscholen en scholen met uitgesproken onderwijsconcepten zoals Jenaplan, Dalton en Montessori.

In de klas is er ruimte voor leerlingen om op hun eigen niveau en tempo te werken aan persoonlijke leerdoelen. Op deze manier bieden wij kleurrijk en innovatief onderwijs dat optimaal aansluit bij de ontwikkelingsmogelijkheden van ieder kind.

1.6 Visie van de Sint Franciscusschool op Passend Onderwijs

Jenaplan basisprincipe 19: In de school vinden beoordeling van gedrag en prestatie zoveel mogelijk plaats vanuit de eigen ontwikkelingsgeschiedenis van en in overleg met het kind.

Op onze school willen wij alle kinderen de kans geven zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen binnen hun eigen mogelijkheden. Dat betekent dat de kinderen hun eigen individuele leerroute kunnen volgen. We werken handelingsgericht vanuit de vragen: wat kan dit kind en wat heeft hij of zij nodig? De meeste kinderen ontwikkelen zich zonder noemenswaardige problemen. Voor hen is het onderwijsaanbod binnen de basisondersteuning voldoende. Bij een aantal kinderen gaat de ontwikkeling niet zo vanzelfsprekend en is extra ondersteuning nodig. Onder extra ondersteuning vallen alle voorzieningen en maatregelen die wij treffen om deze kinderen te helpen zich prettig te voelen en zo goed mogelijk te profiteren van hetgeen de school te bieden heeft. Hierbij is het belangrijk dat wij voortdurend in gesprek blijven over wat wij van elk kind mogen verwachten en wat de draagkracht is van het team om de extra ondersteuning te kunnen bieden en waar we kunnen bijscholen of door ontwikkelen.

Voor onze gehele visie en missie van ons JKC/ School verwijzen we naar de schoolgids zoals die te vinden is op www.stfranciscusschool-wolvega.nl.

1.7 Omgeving en populatie

De Sint Franciscusschool vormt samen met de kinderopvang De Kinderkei het Jenaplan Kind Centrum Sint Franciscus en is gelegen naast de St. Franciscus parochiekerk aan de rand van de wijk Tuindorp. Ook grenst het JKC aan de Lindewijk, een nieuwbouwwijk volop in ontwikkeling. Een flink gedeelte van onze leerlingen komt uit deze wijk.

Daarnaast komt een gedeelte van onze leerlingen uit andere wijken van Wolvega. Tevens heeft de school een regionale aantrekkingskracht en is een gedeelte van de leerlingen afkomstig uit dorpen rondom Wolvega.

Ouders kiezen om verschillende redenen voor onze school. Naast de keuze voor het jenaplanonderwijs, kan ook herkenning een rol spelen; zo heeft een aantal ouders zelf goede herinneringen aan de St. Franciscusschool.

Maar de belangrijkste redenen waarom ouders voor onze school kiezen, zijn toch wel de prettige sfeer op school, de pedagogische visie en de pedagogische kwaliteiten van het team.

De school heeft een schoolweging van 27,3 (landelijk gemiddeld is deze 30). Dit betekent dat het gemiddelde opleidingsniveau, de omstandigheden waaronder de ouders/verzorgers hun kinderen opvoeden, voldoende mogelijkheden bieden voor een kind om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Op basis van deze schoolweging zouden we iets boven het landelijke gemiddelde moeten scoren bij de eindtoets.

Vanuit de analyse van de schoolpopulatie op basis van kind kenmerken, valt op dat de zorgzwaarte en het aantal kinderen met bijkomende problematiek groot is. We zien de afgelopen jaren dat er een toename is van zorg voor leerlingen die gerelateerd is aan de thuissituatie van kinderen: we signaleren meer problemen in ontwikkeling bij kinderen door scheiding, handelingsverlegenheid in opvoeding bij ouders, sociale problematiek bij ouders.

Kijkend naar de gegevens van het NCO en onze telling, dan zien we de afgelopen twee schooljaren een stijging ten opzichte van het landelijk gemiddelde. We zitten 2% boven het landelijke gemiddelde (NCO rapportage). We ervaren deze problematieken ook duidelijk bij kinderen in de groepen.

Ook krijgen we regelmatig aanmeldingen van leerlingen die op een andere school vastlopen en op onze school een nieuwe kans krijgen (hoofdstuk 6).

Dat betekent dat we de extra ondersteuning goed geregeld moeten hebben, om inderdaad boven het landelijk gemiddelde te kunnen scoren. Hoe we dit doen, is te lezen in dit document.

1.8 Inzet ondersteuningsmiddelen

Iedere school krijgt via het bevoegd gezag financiële middelen om het passend onderwijs op school conform schoolvisie en schoolprofiel vorm te geven. Jaarlijks wordt dit budget in de schoolbegroting opgenomen en is daarmee onderdeel van bespreking van de directie met de MR over de schoolbegroting. Daarnaast kan de school ook van derden (bijv. gemeentelijke subsidie of zorginstantie) ondersteuning of middelen ontvangen.

1.9 De Coördinator Passend Onderwijs

De CPO is de spin in het web op school, als het gaat om Passend Onderwijs: zij coördineert en initieert alle activiteiten die nodig zijn om ieder kind de juiste (extra) ondersteuning te kunnen bieden en ondersteunt de stamgroepsleiders bij het uitvoeren van passend onderwijs. Ook vormt de CPO het contact tussen de school en de instanties die zich met begeleiding of onderzoek van kinderen bezig houden. Daarnaast volgt de CPO de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van ondersteuning aan kinderen met speciale onderwijsbehoeften. De CPO stuurt van daaruit de professionalisering van het team op het gebied van (extra) ondersteuning aan. De CPO richt zich primair op het onderwijsinhoudelijk begeleiden van het team.

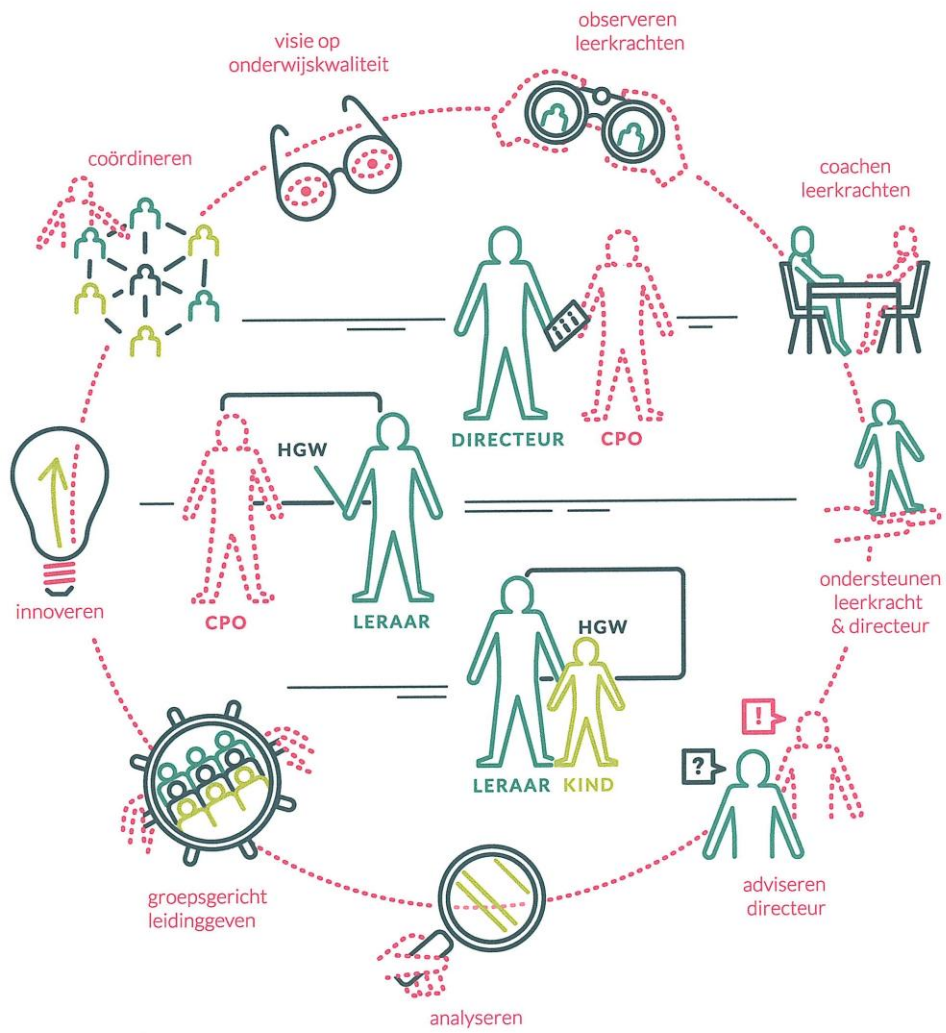
Taken van de CPO

De CPO ondersteunt de directeur en het team in de kwaliteitsborging van:

- Het onderwijsaanbod op de school;
- Het zicht op de individuele ontwikkelingen van alle leerlingen;
- De didactische kwaliteiten van de stamgroepsleiders;
- De inrichting van de extra ondersteuning;
- De resultaten en de toetsing;
- De sociale veiligheid op de school en het pedagogisch klimaat.

Zie verder het CPO Taak profiel in een schematische weergave hieronder.

Taak Profiel CPO



2. Basisondersteuning en extra ondersteuning

2.1 Basisondersteuning

Basisondersteuning betekent voor ons op school allereerst een veilige leeromgeving voor onze kinderen, waar kinderen nieuwsgierig mogen zijn en hun mogelijkheden durven te onderzoeken. Wij stemmen ons onderwijs af op de onderwijsbehoeften van onze leerlingen. Wij houden rekening met de verschillen tussen kinderen, zowel op het gebied van aanbod, tijd en instructie. Wij analyseren de resultaten van onze leerlingen regelmatig en bespreken deze teambreed. Het gaat daarbij niet alleen om de leerresultaten, maar zeker ook over het welbevinden van de leerling. Ouders worden hier bij betrokken. Op basis van de analyses worden ieder half jaar groepsoverzichten gemaakt waarin wij doelen voor de kinderen omschrijven en deze worden, waar nodig, tussentijds aangepast.

Soms gaat de ontwikkeling van een kind niet vanzelf en heeft het voor korte of wat langere tijd een steuntje in de rug nodig. Ook dit aanbod valt onder de basisondersteuning. Hieronder valt ook het aanbod voor dyslectische kinderen, (hoog)begaafden, kinderen met lichte leerproblemen en kinderen met lichte internaliserende (bijvoorbeeld faalangst of korte concentratie) of lichte externaliserende gedragsproblematiek (bijvoorbeeld druk gedrag of beweeglijkheid). Waar nodig wordt binnen de mogelijkheden van de school hulp van externe experts ingezet. Ons streven is het aanbod binnen de eigen groep te organiseren. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich zoveel mogelijk kunnen ontwikkelen in de eigen groep. Onderlinge acceptatie en met en van elkaar leren is daarbij van grote meerwaarde.

2.2 Extra Ondersteuning

Voor leerlingen met een specifieke ontwikkelingsproblematiek, zoals bijvoorbeeld AD(H)D en ASS, waarbij gedrag, werkhouding en taakgerichtheid extra ondersteuning behoeven, of voor leerlingen met beperkte en bovengemiddelde cognitieve mogelijkheden bieden wij binnen onze mogelijkheden extra ondersteuning, zodat zij toch binnen onze school kunnen profiteren van het onderwijsaanbod, ook al halen zij de einddoelen van groep 8 niet. Dit wordt per kind individueel afgestemd.

Ook leerlingen met een taalstoornis (TOS) of een fysieke beperking kunnen in veel gevallen bij ons op school een passend aanbod krijgen vanuit de extra ondersteuning.

Het aanbod voor deze leerlingen wordt in overleg met ons vaste ondersteuningsteam (OST) van deskundigen aangepast, waarbij we er naar blijven streven dat ook deze leerlingen zich maximaal ontwikkelen naar hun vermogen. We stellen voor hen in samenspraak met ouders een ontwikkelingsperspectief plan (OPP) op, waarin wordt vastgelegd hoe wij vanuit de mogelijkheden van een kind aan tussendoelen kunnen werken en de extra ondersteuning kunnen bieden. Ze volgen soms hun eigen programma, maar ook hierbij is uitgangspunt dat het kind zoveel mogelijk in de eigen stamgroep werkt, omdat aansluiting met de groep essentieel is voor het welbevinden van het kind. Waar het kan doet het kind mee met de groep.

Bij het OPP zijn altijd de stamgroepsleider, kind, ouders, CPO, en externe deskundige betrokken.

2.3 Sociaal emotionele ontwikkeling als belangrijkste ondersteuning voor alle kinderen

Pas als kinderen lekker in hun vel zitten kunnen ze optimaal tot leren komen. Daarom werken we voor alle kinderen hard aan een sociaal veilig klimaat binnen de school. In alle groepen wordt gewerkt met de methode Leefstijl om hiervoor structureel een basis te leggen. Het bevorderen van positieve groepsrelaties speelt in de Leefstijl-lessen een grote rol. Niet alleen het individu wordt sterker, maar ook de groep. Door de leefstijllessen krijgen de kinderen zelfvertrouwen en kunnen ze doordachte beslissingen nemen. Ze leren luisteren, gevoelens te uiten, ruzies oplossen, rekening te houden met anderen, etc.. De eerste schoolweken (gouden weken) worden gebruikt om de groepen tot een veilige leerplek te maken. Het schoolkamp is voorwaarde scheppend voor de

gemeenschapszin binnen de hele school. Observaties van stamgroepsleiders, gesprekken met het kind en ouders geven een goed beeld van de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind. Ook gebruiken we het volgsysteem IEP-LVS hart en handen om de kinderen in hun sociale ontwikkeling te kunnen volgen.

In hoofdstuk 6 omschrijven wij hoe de verschillende vormen van ondersteuning in de onderwijsorganisatie zijn uitgezet. Daarbij worden ook de verbetertrajecten beschreven. In hoofdstuk 15 omschrijven wij waar de grenzen liggen aan de ondersteuning die wij kunnen bieden, want niet voor alle ondersteuningsvragen kunnen wij een passend aanbod doen. In dat geval zullen we met ouders op zoek gaan naar een school die dit wel kan.

3. Ondersteuningsstructuur

3.1 Er wordt gewerkt volgens de zeven principes van Handelingsgericht Werken

Handelingsgericht werken (HGW) stelt de school in staat onderwijs goed af te stemmen op de onderwijsbehoeften en onderwijsomgeving van de leerling. In deze doelgerichte, systematische, cyclische en transparante manier van werken ligt de focus op wat er goed gaat en in welke situatie. Die positieve aspecten bieden perspectief: dat wat goed gaat, wordt verder uitgebreid. Dat gebeurt in samenwerking met de leerling, de ouders en zo nodig met specialisten.

De zeven uitgangspunten van Handelingsgericht Werken zijn als volgt:

- De werkwijze is doelgericht;
- Het gaat om de wisselwerking en afstemming;
- Onderwijsbehoeften van kinderen staan centraal;
- Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe;
- Positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn van groot belang;
- Schoolteams, leerlingen, ouders en ondersteuners werken constructief samen;
- De werkwijze is systematisch en transparant (planmatig).

Afspraken hoe we als leerkrachten met de ondersteuningsstructuur op school werken, zijn vastgelegd in diverse Zo Doen We Het- Kaarten.

3.2 Gegevens over het kind verzamelen en verwerken

Het verzamelen van gegevens is een eerste voorwaarde voor een stamgroepsleider om de kinderen in de groep goed te kunnen begeleiden vanuit de principes van HGW, zowel binnen de basisondersteuning als ook voor extra ondersteuning. Wij vinden het als school belangrijk om vroegtijdig te signaleren en zo preventief mogelijk maatregelen te nemen als wij zien dat een kind zich niet volgens verwachting ontwikkelt. Gegevens worden zoveel mogelijk opgeslagen in het digitale web-based programma ESIS, waardoor gegevens AVG-proof bewaard worden. Bij het verzamelen van gegevens bij nieuwe aanmeldingen volgen we de procedure van het aanmeldbeleid. Hiervan is een ZoDoenWeHet-kaart gemaakt. En te vinden op Sharepoint.

a. Om de ontwikkeling van een kind te volgen hanteren wij de volgende middelen:

- Inschrijfformulier en intake gesprek
- Overdrachtsformulieren van de peuterspeelzaal/kinderopvang/vorige school en aanvullende 'warme' overdracht
- Bij (vermoeden van) extra ondersteuning een observatie op de peuterspeelzaal/kinderopvang/vorige school en contact met externe betrokkenen zoals SMW, orthopedagoog, psycholoog, medisch deskundige etc. Sinds schooljaar 22-23 zijn we gestart met een vroegschools ondersteuningsteam (zie hoofdstuk 5).
- Huisbezoeken groep 1.
- Gesprekken met het kind, ouder-kind gesprekken minimaal 1 keer per jaar
- Oudergesprekken 2 keer per jaar in het jaarrooster opgenomen, maar ook altijd op aanvraag mogelijk.
- Methode-gebonden toetsen

- Methode onafhankelijke toetsen van het IEP-LVS
- Observaties stamgroepsleider en/ of CPO, zowel op individueel niveau als groepsniveau
- Pedagogische en didactische groepsoverzichten (Op basis van de verzamelde informatie en de analyses worden ieder half jaar groepsoverzichten gemaakt waarin wij doelen voor de kinderen omschrijven en waar nodig tussentijds aanpassen (zie hoofdstuk 6).
- Gesprekken collega's, ondersteuningsteam of andere hulpverleners.
- Observatie en signaleringslijsten groep 1 en 2
- Landelijk Protocol Dyslexie (o.a. dyslexie signalering in groep 2 volgens methode van Anneke Visser), met risicoscreeningslijsten
- Sidi- R (signalering meer en hoogbegaafde leerlingen)
- Onderwijskundige rapporten:
 - a. Naar andere basisscholen: de ontvangende school zal door onze groepsstamgroepsleider middels het ingevulde onderwijskundig rapport op de hoogte worden gesteld van de ontwikkeling en eventuele bijzonderheden van de betreffende leerling.
 - b. Naar het voortgezet onderwijs:
 - Bij de overstap naar het voortgezet onderwijs zal het door de school voor voortgezet onderwijs toegestuurde formulier gebruikt worden en wordt er een OSO klaargezet.
 - In een gesprek met VO worden deze formulieren toegelicht (warme overdracht)
- Soms blijkt dat de gegevens die wij verzamelen onvoldoende informatie geven over hoe wij het kind zo kunnen begeleiden dat het voldoende van ons aanbod kan profiteren. Dan wordt in overleg met ouders, externe deskundigheid ingeschakeld, zie ook hoofdstuk 5 en 7.

3.3 Methode Onafhankelijke toetsen

We nemen de volgende methode onafhankelijke toetsen af volgens een jaarlijks vastgestelde zorgkalender:

- IEP LVS (groep 3-8)
- Methode-onafhankelijke diagnostische toetsen (DMT, Pi-dictee)
- IEP doorstroomtoets groep 8
- Ook het pre-advies voor groep 7 is in het IEP-LVS opgenomen.

Bij het afnemen van toetsen zorgen wij voor een ontspannen sfeer die vergelijkbaar is met de dagelijkse werksfeer voor de kinderen. Waar nodig wordt er in kleine groepjes getoetst.

Visie op toetsen met IEP-LVS

Een kind is meer dan rekenen en taal, ook zijn sociaal-emotionele ontwikkeling, leeraanpak en creatief vermogen maken hem tot wie hij is. **Een compleet kind is hoofd, hart én handen.** Een volgsysteem moet daar rekening mee houden. Niet door een kind af te rekenen op wat het *niet* kan, maar door inzicht te geven in waar een kind nu staat en aan te geven hoe het zich verder kan **ontwikkelen** om te worden wie het is. Door **betekenisvol toetsen** brengt het IEP LVS de ontwikkeling én de talenten van het complete kind in kaart. Een uitkomst waarmee de stamgroepsleider samen met de leerling inzicht krijgt in de volgende ontwikkelingsstap en we het **eigenaarschap** van de leerling bij zijn eigen ontwikkeling vergroten.

Compleet kindbeeld

- Hoofd, hart én handen

- Naast taal en rekenen inzicht in **sociaal- emotionele ontwikkeling, leeraanpak en creatief vermogen**
- Inzicht in alle talenten

Minder toetsstress

- De leerling staat centraal, niet de toets
- Er zijn geen vaste toetsmomenten, toetsmoment passend bij de leerling
- Beperkte afnametijd

Betekenisvol toetsen

- Aansluiting bij belevingswereld leerlingen
- Taal is geen struikelblok bij rekenen
- Methode-onafhankelijke toetsen
- Volgen op leerdoelen in de onderbouw
- Volgen op referentieniveaus in de bovenbouw

Positieve insteek

- Niet afrekenen, maar ontwikkelen
- Leerlingen niet met elkaar vergelijken
- Focus op groei van de individuele leerling

Nakijktijd wordt leerlingtijd

- Automatisch nagekeken toetsen
- Tijd om resultaten direct met leerling te bespreken
- Inzicht in voortgang van leerling, groep én school

Eigenaarschap leerling

- Inzicht Eigen Profiel
- Betrokkenheid eigen leerproces vergroot motivatie van de leerling
- Positief effect op betrokkenheid ouder

Toetsen

Technisch lezen

Technisch Lezen bestaat uit twee onderdelen: de DMT en de AVI voor groep 3 t/m 8. Bij de DMT leest de leerling hardop drie verschillende, in moeilijkheid oplopende kaarten met woordenlijsten. Voor elke kaart krijgt het kind 1 minuut de tijd. Zwakke lezers komen minder ver in de lijsten dan sterke lezers. In groep 4 en 5 wordt 1 keer per jaar de IEP technisch lezen afgenomen waarbij snelheid van lezen en vloeiend lezen wordt getoetst. Vanaf groep 7 testen we op deze manier alleen de risico leerlingen die op de DMT <8 DLE dan benodigd scoren. Bij alle leerlingen steken we in op leesplezier.

Begrijpend lezen

Begrijpend lezen-LVS bestaat uit twee delen. De toets wordt door alle groepen volgens de aanwijzingen in de handleiding afgenomen. De toets biedt de leerkracht de mogelijkheid tot analyse: welke leesstrategieën beheerst het kind nog niet? Wij hebben de afspraak dat de leerkracht (zonodig in overleg met de CPO) bij iedere toets afname zorgvuldig kijkt welke toets voor het kind geschikt is. We gaan er zoveel als mogelijk vanuit dat kinderen de aanbevolen toets maken, maar beslissen zonodig dat een kind op een ander niveau een toets maakt.

Rekenen

IEP-LVS rekenen bestaat uit twee delen. Er is een afwisseling tussen context sommen en kale sommen, waarbij de leerling de vraagstelling altijd kan luisteren. IEP werkt veel met ondersteunende illustraties.

Taalverzorging

IEP taalverzorging bestaat uit twee delen. Er komen verschillende domeinen in de toets voor en de leerkracht gebruikt de toets om te analyseren op welke domeinen de groep of de individuele leerling nog extra ondersteuning nodig heeft.

Onderbouw

In de onderbouw gebruiken we een volgsysteem, gebaseerd op de SLO tussendoelen zoals die voor groep 1 en 2 geformuleerd zijn. Dit volgsysteem geeft ons gedetailleerde informatie over de ontwikkeling van de leerlingen. ~~We starten in schooljaar 2023-2024 met het implementeren van het nieuw ontwikkelde IEP-LVS voor groep 1 en 2.~~

Andere toetsen dan IEP LVS

- Methode-onafhankelijke diagnostische toetsen (DMT en PI-dictee), wanneer we signaleren dat er mogelijk sprake van dyslexie is.
- Methode toetsen op spelling, taal en rekenen
- IEP-doorstroomtoets voor groep 8

Ons doel is om kinderen te volgen en niet om ze met allerlei toetsen te belasten. Gegevens van deze toetsen worden op individueel niveau altijd geanalyseerd in samenhang met de methodetoetsen en de overige gegevens van het kind. Bij het afnemen van toetsen zorgen wij voor een ontspannen sfeer die vergelijkbaar is met de dagelijkse werksfeer voor de kinderen. Waar nodig wordt er in kleine groepjes getoetst.

3.3 Reflecteren op de gegevens

Om de verkregen gegevens na analyse te kunnen interpreteren is reflectie nodig. Dit doen wij op de volgende manier:

- Gesprekken met het kind
- Gesprekken met de ouders
- Gesprekken van de stamgroepsleider met andere stamgroepsleiders (bijv. tijdens bouwoverleg)
- Leerlingbespreking met de CPO waaraan eventueel ook andere stamgroepsleiders deelnemen

Als er naar aanleiding van deze besprekingen een duidelijke ondersteuningsvraag over een kind geformuleerd wordt, zal deze ondersteuning opgestart worden. Het gaat hierbij meestal om kortdurende ondersteuning, waarna de meeste kinderen daarna weer met vertrouwen zelf door kunnen. Zie ook hoofdstuk 6.

Hoorrecht van kinderen op onze school

Op onze school vinden wij het belangrijk dat ieder kind wordt gezien én gehoord. Daarom geven wij invulling aan het hoorrecht zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (artikel 12) en de Wet passend onderwijs. Dit betekent dat wij leerlingen betrekken bij beslissingen die hen aangaan, passend bij hun leeftijd, ontwikkeling en mogelijkheden.

Hoe wij dit doen

Kindgesprekken

Vanaf groep 1 voeren leerkrachten regelmatig informele gesprekken met kinderen over hoe zij zich voelen in de klas en op school. Vanaf groep 3 worden er daarnaast gestructureerde kindgesprekken gevoerd als onderdeel van het ontwikkelingsperspectief of het leerlingvolgsysteem.

Gedurende het schooljaar worden er in het ouder-kindgesprek gerichte vragen gesteld m.b.t. tevredenheid op ondersteuning. Deze zijn weggezet in een ZDWH-kaart.

Kinderraad

Onze school heeft een kinderraad bestaande uit vertegenwoordigers van de groepen 3 t/m 8. Zij denken en praten mee over thema's zoals schoolregels, inrichting van het plein, veiligheid en activiteiten.

Stamgroep vergadering:

Vooraf gaand aan de kinderraad vergaderingen vergaderen de stamgroepen. Hierin komen alle punten aan bod die leven in de stamgroep en wordt gekeken in hoeverre punten door moeten naar de kinderraad

Keuzemomenten in de klas

Kinderen krijgen regelmatig de kans om keuzes te maken in hun leerproces, zoals bij hoekenwerk, projecten of het kiezen van een presentatiethema.

Betrekken bij ondersteuningsvragen

Als een kind extra ondersteuning nodig heeft, betrekken we hem of haar bij de bespreking hiervan. We vragen hoe het kind de situatie zelf ervaart en wat het nodig denkt te hebben.

Luisterjuf en open cultuur

Er is een duidelijk aanspreekpunt (luisterjuf) bij wie kinderen terecht kunnen als zij zich niet gehoord voelen. Daarnaast werken wij bewust aan een veilige sfeer waarin kinderen weten dat hun mening ertoe doet.

Waarom vinden we dit belangrijk?

Wij geloven dat het horen van kinderen niet alleen bijdraagt aan hun welzijn en zelfvertrouwen, maar ook zorgt voor meer passend onderwijs. Door te luisteren, kunnen wij beter aansluiten bij hun behoeften en talenten.

In iedere bouw worden de kinderen jaarlijks uitgenodigd om samen met hun ouders en de stamgroepsleider in gesprek te gaan.

Twee keer per jaar krijgen de kinderen een portfolio. De kinderen mogen dit portfolio ook zelf voor een gedeelte invullen en het werk waar ze trots op zijn zelf toevoegen aan het werk-gedeelte.

Analyseren van het aanbod

Tevens gebruiken we de IEP toetsen om te analyseren hoe effectief ons aanbod is en of er hiaten binnen bepaalde groepen op bepaalde domeinen zijn ontstaan. Deze analyse verwerken wij halfjaarlijks in ons Actieplan en stellen op basis daarvan nieuwe doelen met bijbehorende aanpak voor de komende periode. De afspraken rondom het Actieplan hebben wij vastgelegd in de ZDWH-kaart 05.05 Analyseren actieplan en schoolanalyse.

3.4 Indeling in niveaugroepen

Op basis van de gegevens die wij over de leerlingen verzamelen worden kinderen van een jaargroep vanaf groep 2 voor de basisvakken ingedeeld in 3 niveaugroepen voor wat betreft de instructies. De indeling is terug te vinden in het groepsoverzicht zoals de leerkrachten die hanteren.

Bij iedere niveaugroep hebben we de doelen per vak, per leerjaar omschreven in het actieplan.

Per niveaugroep wordt daarbij aangegeven welke ontwikkelscore (middenbouw) of referentieniveau (bovenbouw) passend is. Het actieplan wordt 2x per jaar geëvalueerd en waar nodig, worden reparatiedoelen aangegeven of ambities hoger gesteld..

Niveau A Basisondersteuning (verbreding en verrijking)	Kinderen scoren 80% of hoger bij methode gebonden toetsen en scoren bij de IEP boven de 2F lijn. Daarnaast kunnen ze zelfstandig hun werk plannen en uitvoeren	Ze volgen de groepsinstructie maar 'mogen' deze voortijdig verlaten als ze de aangeboden stof begrijpen. Deze leerlingen krijgen verdiepende opdrachten.
Niveau B Basisondersteuning	Kinderen scoren 70-80 % bij methode gebonden toetsen scoren bij de IEP rondom de 2F lijn.	Ze volgen de groepsinstructie en het basis aanbod.
Niveau C Basisondersteuning	Kinderen scoren op onder de 70% bij methode gebonden toetsen scoren bij de IEP duidelijk onder de 2F lijn.	Ze volgen de groepsinstructie en krijgen verlengde instructie en waar nodig extra leertijd.
Niveau D Extra ondersteuning	Kinderen met een eigen leerlijn vastgelegd in een OPP. Deze kan na onderzoek door deskundige ingezet worden of als er andere redenen zijn deze leerling intensiever te ondersteunen.	Ze volgen zo veel mogelijk de groeps- en verlengde instructie. Daarnaast krijgen ze een aangepast aanbod (voor zover dat ook organisatorisch mogelijk is).

Naast de ontwikkelscore (OS) van de IEP kijken we in de indeling ook naar zelfstandigheid en werkhouding in de klas.

Leerlingen in niveau A

Ook kinderen die in hun ontwikkeling vooruitlopen, worden besproken in de leerlingbespreking. Als wij zien dat het kind de basislesstof met gemak binnen de tijd af heeft, tijd overhoudt en goede resultaten behaalt (hoge OS t.o.v. de F2 lijn, minimaal 5 erboven), worden er afspraken gemaakt, hoe wij deze kinderen de uitdaging bieden die ze nodig hebben. In hoofdstuk 6 staat dit verder beschreven.

Leerlingen in niveau B

Deze leerlingen volgen het regulier aanbod vanuit de methode. We verwachten dat zij de einddoelen van groep 8 (2F-1S) kunnen behalen met de geboden instructies en verwerkingsopdrachten.

Leerlingen in niveau C

Leerlingen binnen niveau C hebben onze speciale aandacht. Dit zijn de echte risico leerlingen en tevens de leerlingen waar het meeste rendement van extra inzet te verwachten is. Waar mogelijk willen wij deze kinderen naar een hoger niveau tillen. Hoge verwachtingen en een positieve benadering zijn hierbij uitgangspunt.

- Aan de hand van de verzamelde gegevens kan de leerkracht een ondersteuningsvraag over een kind formuleren. Deze vraag kan betrekking hebben op leerproblemen (het kind ontwikkelt zich veel langzamer of sneller), op werkhoudings- of gedragsproblemen of op de sociaal emotionele ontwikkeling.
- Deze ondersteuningsvraag wordt met de CPO-er besproken. Er wordt geanalyseerd welke ondersteuning nodig is, welke tussendoelen daarmee behaald zouden kunnen worden en hoe dit georganiseerd kan worden. Dit wordt in het groepsoverzicht genoteerd. In het logboek wordt genoteerd wanneer er aan de tussendoelen gewerkt wordt.
- Indien nodig wordt een plan van aanpak (HP of OPP-format) opgesteld, met daarin een duidelijk geformuleerd doel, wat binnen een gestelde termijn haalbaar kan zijn.
- Ondersteuningsvraag en plan van aanpak wordt met de ouders besproken.
- Na de gestelde termijn vindt een evaluatie plaats, waarna indien nodig het plan van aanpak wordt verlengd. Als blijkt dat de ondersteuningsvraag van het kind niet opgelost kan worden door de geboden hulp, en de oorzaak daarvan analyse behoeft, kan hulp van een externe deskundige (bijv. ambulante begeleiding speciaal onderwijs, orthopedagoog, psycholoog, logopedie, dyslexiespecialist, gedragsdeskundige) ingeroepen worden of de vraag aan het interne ondersteuningsteam voorgelegd worden (zie hoofdstuk 6).

Deskundigheid van de stamgroepsleider, een goed klassenmanagement en een goede organisatie binnen de school zijn voorwaarden om tegemoet te kunnen komen aan speciale ondersteuningsvragen die binnen de basisondersteuning vallen. In hoofdstuk 5 t/m 8 wordt dit verder omschreven. Dyslectische leerlingen vallen bij ons binnen niveau 3 van de basisondersteuning. In hoofdstuk 6 werken wij ons dyslexiebeleid verder uit.

Leerlingen niveau D

Voor leerlingen die de gewone basisstof niet als vanzelf verwerken en de einddoelen van groep 8 niet kunnen behalen, stellen wij een ontwikkelingsperspectief op. Hierbij schakelen wij de hulp in van een deskundige. Het beleid hiervoor hebben wij omschreven in hoofdstuk 7.

De indeling in de instructiegroepen op maat

De indeling in instructiegroepen wordt niet zwart-wit gehanteerd. Als het nodig is, wordt door de leerkracht op lesniveau hiervan afgeweken. Bijvoorbeeld omdat de leerling vanuit observatie en gegevens al heeft laten zien dat specifieke onderdeel te beheersen of juist niet. De leerkracht verzamelt en bewaart deze informatie op het ondersteuningsblad in de groepsmap. Bijvoorbeeld: een leerling in de plus laat in een dictee of het werk zien dat hij de categorie s/z nog niet beheerst. De leerkracht noteert dit in het logboek. Deze leerling(en) krijgen extra verlengde instructie op dit onderdeel. Ook op het moment dat dit onderdeel weer aan bod komt in de reguliere les, zal deze leerling bij de instructie aanschuiven voor dat specifieke onderdeel.

3.5 Groepsoverzichten, logboek en actieplannen (lange en korte HGW cyclus)

Om als leerkrachten overzicht op de groep te hebben en doelgericht te kunnen werken aan de hand van wat kinderen al kunnen of juist nog moeilijk vinden, moeten een aantal gegevens genoteerd worden.

Korte cyclus: Dit is de cyclus waarbij de leerkracht overzicht houdt over datgeen dat kinderen moeilijk vinden of juist behaald hebben én wat er in de klas aan doelen is aangeboden. De korte cyclus wordt genoteerd in het logboek en zo nodig met het groepsoverzicht en handelingsplannen.

Lange cyclus: Halfjaarlijkse pas op de plaats om te analyseren of alles dat is afgesproken en aangeboden ook werkelijk in de korte cyclus gedaan en behaald is. In de lange cyclus maken we afspraken, die daarna worden uitgevoerd (in de korte cyclus) om verbetering of stabilisering van ons onderwijsaanbod te bewerkstelligen. De lange cyclus staat verwoord in de groepsoverzichten, het actieplan en de HP en OPP.

Aan het begin van het schooljaar omschrijft de leerkracht in steekwoorden, naar aanleiding van alle verzamelde gegevens, in het algemeen *groepsoverzicht* de kind-kenmerken en de ondersteuningsbehoefte van iedere leerling. Voor de diverse vakgebieden kunnen de ondersteuningsbehoeften verschillen: een dyslectische leerling zal voor lezen en spelling in niveau C ingedeeld zijn, maar kan voor rekenen in niveau A geplaatst zijn. Als kinderen een speciale ondersteuningsbehoefte of extra ondersteuning nodig hebben, worden er in het groepsoverzicht tussendoelen gezet voor het komende halfjaar. Deze worden zo SMART mogelijk door de leerkracht geformuleerd. In de ZDWH kaart 05.06 hebben wij de afspraken rondom de korte en lange cyclus vastgelegd.

Na IEP LVS in januari en juni worden de groepsoverzichten geëvalueerd in een CPO-leerkracht bespreking. Dit gesprek is gebaseerd op de cyclus van HGW

1. **Signaleren.** Onder andere het signaleren van leerlingen die extra begeleiding nodig hebben.
2. **Analyseren.** Hieronder valt het benoemen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
3. **Plannen.** De leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften clusteren en in het actieplan aanpak omschrijven.
4. **Realiseren.** Het actieplan in de praktijk uitvoeren.

In het groepsoverzicht worden de doelen opnieuw vastgesteld en het groepsplan aangepast. Uiteraard worden ook tussentijdse aanpassingen gedaan als dit nodig is. Daarom heeft de leerkracht met de CPO een tussentijdse, mondelinge evaluatie van de groepsplannen in november en april.

Afstemming instructie

Instructies en verlengde instructies vinden door de hele school plaats volgens het rooster.

In de hele school stemmen de leerkrachten de instructie af op de verschillen tussen leerlingen aan de hand van de niveau indeling. Leerlingen kunnen bij ons een jaargroep lager of hoger bij een instructie aansluiten. Lesdoel benoemen, voorkennis activeren, uitleg, samen inoefenen en controle van begrip zijn daarbij belangrijke stappen, evenals evalueren van het behaalde doel.

Binnen de instructiemomenten wordt er rekening gehouden met de verschillen tussen leerlingen. Enkele leerlingen krijgen verlengde instructie, anderen kunnen na een korte instructie zelfstandig aan het werk, sommigen hebben nauwelijks instructie nodig. Vanuit de groepsoverzichten, maar ook aan de hand van de analyses van het dagelijks gemaakte werk, wordt gekeken wie er verlengde instructie nodig heeft. Dit wordt in het logboek genoteerd en geëvalueerd. De niet-behaalde doelen vanuit methode-gebonden toetsen of dagelijks werk worden genoteerd in het logboek in de groepsmap bij de dag-voorbereiding.

Al in de onderbouw wordt geleerd om te gaan met uitgestelde aandacht, zodat de stamgroepleider extra instructie kan geven.

Afstemming verwerkingsopdrachten

In de onderbouw wordt gewerkt met een planbord voor groep 1 en 2, waarbij allerlei activiteiten aan bod komen. Leerkrachten stemmen de verwerking af op de verschillende leerlingen vanuit kind-

kenmerken, observatie en doelen uit de leerlijnen. In de midden- en bovenbouw wordt gewerkt met weektaken waarin de verschillende taken staan beschreven. Hierin vindt differentiatie plaats naar gelang de ontwikkeling van de leerlingen. Er vindt differentiatie plaats voor wat betreft het te maken werk, waardoor de een meer tijd krijgt voor de taak en de ander meer tijd voor verdieping/verbreding. Ook kan er binnen de verwerking per kind afgestemd worden, wat betreft het te gebruiken materiaal en eventuele hulpmiddelen.

3.6 Monitoring effect aangeboden basis- en extra ondersteuning

Tijdspad

- 4 keer per jaar spreken CPO en groepsstamgroepsleiders de kinderen door, aan de hand van groepsplannen/toets-analyse tijdens een groepsbespreking. Schema wordt aan het begin van het schooljaar opgesteld. Tussentijdse besprekingen zijn altijd mogelijk indien nodig.
- In de groepsbesprekingen wordt met de CPO besproken hoe tegemoet te komen aan een specifieke onderwijsbehoefte van een leerling.
Ook besluiten over leerlingen betreffende overgang, (groeps)handelingsplan, bespreking met het Ondersteuningsteam, aanvraag onderzoek, extra ondersteuning etc. worden hier besproken. Waar nodig wordt dit in het bouwoverleg middels collegiale consultatie verder uitgediept.
- Twee keer per jaar vergadering met het hele team, om resultaten te bespreken van de IEP-toetsen en deze gezamenlijk per vakgebied en in samenhang met de resultaten van de 2 jaar daarvoor, te analyseren. Slechts in bijzondere gevallen (bijv. bij doorverwijzing naar Speciaal Onderwijs of Speciaal Basis Onderwijs of Veilig Thuis), worden leerlingen besproken in het hele team.
- Iedere maand is er overleg tussen de CPO en de directeur en worden bijzonderheden teruggekoppeld.
- Waar nodig zal deze cyclus afgestemd worden op het IEP-LVS.

Ondersteuningsroute binnen de school volgens cyclus handelingsgericht werken

- De stamgroepsleider signaleert een specifieke behoefte bij het kind (door observaties, gesprek met het kind, toetsen, ouders). De stamgroepsleider kan tegemoet komen aan de behoefte van het kind. Stamgroepsleider maakt notitie (kort) in leerlingdossier in Esis
- Als de stamgroepsleider niet tegemoet kan komen aan de specifieke onderwijsbehoefte van het kind, dan wordt het kind met de CPO besproken tijdens CPO-stamgroepsleider groepsbespreking (volgens schema) of als het dringend is tussendoor. Deze bespreking wordt vastgelegd in het leerlingdossier in Esis. Tijdens de CPO-stamgroepsleider groepsbespreking worden alle kinderen besproken, maar kan 'gaat goed' vaak voldoende zijn.
- Een kind wordt uitgebreid besproken in de CPO-Stamgroepsleiderbespreking bij specifieke behoeften op gebied van:
 - de sociaal emotionele ontwikkeling
 - contact met het kind
 - de taakgerichtheid
 - goed, snel door de stof heen en tijd over
 - methode gebonden toetsen (over een periode van 8 weken onvoldoende)
 - de methode onafhankelijke toetsen; alle kinderen een D en E score (niveau IV en V), alle kinderen die onvoldoende groei laten zien en terugvallen in niveau (dus ook van A naar B).
- In de bespreking wordt (via effectieve leerling begeleiding) geanalyseerd wat de onderwijsbehoefte van het kind is en hoe de stamgroepsleider daar aan tegemoet kan

komen. Het gesprek richt zich op het positief handelen van de stamgroepsleider: wat kunnen dit kind en ik wel onder welke omstandigheden en wat hebben wij hierbij nodig? Collegiale uitwisseling en feedback is hierbij vanzelfsprekend.

- In een leergesprek met kinderen worden onderwijsbehoeften met hen afgestemd en ook met de ouders besproken.
- Bij onderwijsbehoeften voor de basisvakgebieden (rekenen, lezen, spelling, begrijpend lezen) is uitgangspunt dat leerlingen zoveel mogelijk geclusterd onderwijs krijgen, met de groepsinstructie meedoen en in verlengde instructietijd extra uitleg krijgen. Dit wordt omschreven in groepsoverzichten.
- Wij hanteren de leerroutes op basis van de tussendoelen zoals die door het SLO (stichting Leerplan Ontwikkeling) zijn uitgewerkt.
Bij ondersteuningsbehoefte voor gedrag (zowel soc. em. als taakgerichtheid) wordt gekeken wat mogelijke aanpassingen zijn in klassenmanagement, manier van leeraanbod, stamgroepsleidergedrag, afstemming met de thuissituatie.
- Er wordt een handelingsplan opgesteld als onderzoek naar dyslexie of ontwikkelingsstoornis niet uitgesloten wordt.
- Als blijkt dat ondanks gerichte ondersteuning het kind zich niet naar verwachting ontwikkelt en de oorzaak daarvan analyse behoeft, kan hulp van het Ondersteuningsteam of gespecialiseerde externe deskundigen ingeroepen worden. Zie hoofdstuk 7.

Verbetertrajecten

- De indeling van de leerlingen per vakgebied in bovenstaand schema verder aanpassen vanuit leergroei en referentieniveaus.
- Implementatie IEP-LVS: hart en handen module verder invoeren en borgen. Analyse LVS borgen.
- Het LVS van de kleuters: gezocht wordt naar een goed werkend registratie leerlingvolgsysteem.

4. Doorstroming

4.1 Van Voorschools naar groep 1

Onze school is een JKC. Wij werken hierbij samen met de peuterspeelzaal van de Kinderkei. De pedagogisch medewerkers van de Kinderkei zijn onderdeel van ons team. Dit betekent dat zij zoveel mogelijk meedoen met onze studiedagen en dat zij hun aanbod aansluiten bij onze visie. De peuters maken al op jonge leeftijd kennis met de school door gezamenlijke activiteiten. Wij maken daardoor ook kennis met hen vanaf 2 jaar. De komende jaren zal er steeds intensiever samengewerkt worden om de ontwikkeling van de kinderen al op jonge leeftijd in kaart te brengen. Sinds schooljaar 2022-2023 zijn we gestart met een Voorschools Ondersteuningsteam waarin consulent Jong Risico Kind, logopedist, GGD Jeugdverpleegkundige en pedagoog, pedagoog van de Kinderkei en CPO-er deelnemen. Als er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van een peuter en of deze over voldoende vaardigheden beschikt om aan het reguliere programma van groep 1 deel te nemen, kunnen we dit gezamenlijk met ouders bespreken. Afstemming op de ontwikkelingsbehoefte van het kind staat hierin centraal en er wordt samen gekeken welke mogelijkheden er zijn om hier zo goed mogelijk aan tegemoet te komen.

Bij inschrijving op onze school zal CPO en directeur binnen 6 weken een gesprek plannen met de ouders van het aangemelde kind. Mocht groep 1 op onze school geen passend aanbod kunnen doen, dan gaan we samen met ouders op zoek naar een passende andere plek. Dit is in de wet omschreven als Zorgplicht.

Naast de intensieve samenwerking met de Kinderkei, hebben we ook nauw contact met andere opvangorganisaties. Hier vindt ook een zogenaamde 'warme overdracht' plaats, indien het kind bij onze school aangemeld is. En mochten er zorgen rondom de ontwikkeling van een kind zijn, dan gaan we net zoals hierboven beschreven het gesprek aan met betrokkenen.

4.2 Van groep 2 naar groep 3

Kinderen die in de periode tussen de aanvang van het schooljaar en 1 januari van dat schooljaar zes jaar worden, mogen gezien hun leeftijd naar groep 3. Sommige kleuters zijn klaar om deze stap te maken. Aan het einde van groep 2 kijken wij aan de hand van een aantal criteria hoe de kleuters zich zowel op sociaal-emotioneel als op cognitief gebied hebben ontwikkeld. Deze criteria zijn vastgelegd in een protocol en als bijlage in dit document bijgevoegd. In nauw overleg met de ouders bepalen wij dan of een kind wel of niet door gaat naar groep 3.

4.3 Doorstromen midden- en bovenbouw of VO in overleg met het kind

Soms ontwikkelt een kind zich langzamer dan andere kinderen, niet alleen cognitief maar ook sociaal emotioneel.

Incidenteel maken we daarom in overleg met de ouders de keuze om een kind een jaar extra in de midden- of bovenbouw te geven. We doen dit alleen als we ook verwachten dat dit een positief effect op de ontwikkeling van een kind heeft.

De afgelopen jaren zien we vaker kinderen zelf de keuze maken om een groep over te slaan als ze ervaren toe te zijn aan het VO. Het zijn veelal kinderen die een jaar langer gekleuterd hebben en na een ontwikkelspurt een grote leermotivatie ontwikkelen. We zien dit zowel bij leerlingen die uitstromen naar VMBO als ook naar HAVO/VWO. Ze maken zich dan in een laatste (half) jaar heel gericht veel leerstof eigen met een helder doel voor ogen!

4.4 Overgang naar VO

In groep 8 staan de kinderen en hun ouders voor de belangrijke keuze: naar welke school gaat het kind na de St. Franciscusschool? Wolvega kent geen voortgezet jenaplanonderwijs, Heerenveen echter wel. Toch is onze ervaring dat kinderen van onze school ook binnen het gewone vervolgonderwijs zonder problemen verder kunnen en blijken ze juist profijt te hebben van hun jenaplan achtergrond. Sterker nog: ze blijken juist extra goed toegerust te zijn, doordat ze geleerd hebben zelfstandig te werken. Ook vallen ze op door hun sociale vaardigheden en creativiteit.

Een goede keuze maken

Om tot een goede keuze voor het vervolgonderwijs te komen, is het allereerst belangrijk te weten wat de mogelijkheden van het kind zijn. In de acht jaar bij ons op school heeft het kind laten zien wat zijn kwaliteiten zijn. Hierbij zijn verschillende factoren van belang: zelfstandigheid, werkt tempo, creativiteit, sociale vaardigheden, doorzettingsvermogen, taal-, reken- en leesvaardigheden en interesses.

Op basis daarvan vinden vanaf groep 7 gesprekken plaats tussen de stamgroepsleider, het kind en de ouders over de vraag welke vorm van vervolgonderwijs het meest geschikt is voor het kind. In de gesprekken worden de resultaten van de SVT-tussentoetsen van groep 6 tot en met groep 8 meegenomen. Het IEP-LVS geeft een pre-advies eind groep 7 op basis van de behaalde resultaten.

Oriëntatie en voorlichting

In het najaar organiseren de diverse scholen van voortgezet onderwijs voorlichtingen voor ouders. Op deze bijeenkomsten geven verschillende scholen van het voortgezet onderwijs uit de regio informatie over hun school, zodat ouders zich al vroeg in het schooljaar kunnen oriënteren op de keuzemogelijkheden van hun kind. Daarnaast kunnen de kinderen en hun ouders de scholen bezoeken op open dagen. De kinderen krijgen ook nog de gelegenheid om een ochtend 'echt' mee te draaien en lessen te volgen.

Tienercollege

Schooljaar 2023-2024 start het Tienercollege, een nieuwe leerroute die geïnitieerd is door JKC Sint Franciscus samen met de Scholtenschool en het Lindecollege. De tienerschool is bedoeld voor leerlingen die naar groep 8 of naar klas 1 van het VO gaan. De leerlingen volgen deze nieuwe leerroute tot ze klaar zijn om door te stromen naar leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs. Samen met de tienerschool wordt dan een definitieve keuze voor de vervolgopleiding een leerroute bepaald. Zo stromen deze leerlingen in op de leerroute die goed bij ze past en op het moment dat ze er klaar voor zijn.

Resultaten

Hoe kun je de resultaten van het onderwijs meten? Eigenlijk kunnen wij alleen kennis meten en dan uitgaan van een soort gemiddelde. Maar wij vinden juist de totale ontwikkeling van het kind belangrijk. Wij willen graag dat het kind op een plaats komt waar het zijn capaciteiten volledig kan ontplooiën. Voor het ene kind is dit het VMBO, voor een ander misschien het VWO. Het ene jaar gaan veel kinderen van onze school naar HAVO/VWO, het andere jaar gaan er meer naar het VMBO. Dit wordt bepaald door de mogelijkheden van de kinderen in de groep schoolverlaters van dat jaar. Uit de rapporten die wij van het VO ontvangen blijkt dat wij in de afgelopen jaren, samen met de kinderen en hun ouders, de goede keuzes voor vervolgonderwijs hebben gemaakt. Wij zijn erg blij met het feit dat kinderen, ieder op hun eigen niveau, hun talenten verder ontwikkelen met prima resultaten.

In de schoolgids is een overzicht te vinden van de afgelopen jaren, waarin terug te vinden is welke percentages van onze leerlingen naar de diverse niveaus uitstromen. Jaarlijks maken wij een analyse van de tussen- en eindopbrengsten.

Verplichte doorstroomtoets

In februari maken de kinderen van groep 8 de verplichte doorstroomtoets. We hebben gekozen voor de IEP- doorstroomtoets. Deze wordt schriftelijk afgenomen en toetst de vaardigheden spelling, rekenen en begrijpend lezen (inclusief woordenschat). Omdat deze toets in februari plaatsvindt kiezen we ervoor om groep 8 in november te toetsen op de IEP LVS (ipv januari). Zo hebben we in het laatste jaar ook nog een goede spreiding van toets gegevens.

5. Ondersteuning ter bevordering van de ontwikkeling van alle leerlingen: interne en externe deskundigheid

5.1. Ondersteuningsteam (OST)

Aanleiding

De afgelopen jaren zien we op onze school een toename van het aantal leerlingen dat ondersteuning nodig heeft, zowel wat betreft leren, sociaal emotionele ontwikkeling, gedrag, NT2, veiligheid in de opvoeding etc. Vroege signalering is bij ons op school daarbij uitgangspunt. Daarvoor hebben we verschillende routes, die ook in dit School Ondersteunings Plan zijn vastgelegd.

We zien de volgende ontwikkelingen:

- Met de toenemende ondersteuningsbehoefte neemt ook de ondersteuning in de school door externen toe. Externen zijn bij ons van harte welkom als dit in het belang van het kind is.
- Echter zien we dat we als school niet altijd meer 'in control' zijn: er zijn te veel partijen betrokken, waarvan we ook niet altijd kunnen overzien welke kwaliteit aan ondersteuning ze kunnen bieden.
- Ook ervaren we dat we het afgelopen jaar in een paar gevallen te laat vervolgacties op signalering hebben kunnen regelen, de situatie daardoor verslechterde en er meer hulp nodig was, waar lange wachttijden voor waren.

Naar aanleiding van bovenstaande hebben we een Ondersteuningsteam binnen de school.

Doel

Het ondersteuningsteam is een groep, door de school gekozen, deskundigen, met een gezamenlijke visie op (passend)onderwijs, dat stamgroepsleiders ondersteunt vanuit handelingsgerichte procesdiagnostiek. Het team heeft tot doel om samen (ouders, stamgroepsleider, intern begeleider, orthopedagoog, gedragsdeskundige, school maatschappelijk werk, etc.) te onderzoeken welke aanpak en ondersteuning het beste aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerling, zodat de leerling alle kansen krijgt om zich optimaal te ontwikkelen.

Organisatie

Het ondersteuningsteam werkt vanuit een oplossingsgerichte aanpak. Bij signalering van zorg rondom een kind, kan preventief en laagdrempelig in beeld gebracht worden welke ondersteuning nodig is, en is het streven deze snel te organiseren.

De CPO-er, stamgroepsleider en ouders komen samen tot de keuze van een ondersteuningstraject. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar belemmerende factoren voor het leren, maar vooral naar bevorderende factoren en de kansen en mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind positief te stimuleren. Om dit goed in beeld te krijgen, kan er door de een van de deskundigen van het ondersteuningsteam in de klas geobserveerd worden of kort met de leerling gewerkt worden. Deze informatie over de leerling wordt mede gebruikt om praktische acties te bedenken binnen de schoolsituatie, de thuissituatie en eventueel de vrije tijd. Van hieruit wordt de juiste ondersteuning gezocht, waar nodig ook extern, maar altijd in overleg met ouders. Regelmatig worden deze afspraken geëvalueerd en bijgesteld.

Bij de gesprekken zijn altijd de ouders, stamgroepsleider, intern begeleider en de orthopedagoog aanwezig, wanneer het gaat om vragen rondom de ontwikkeling, die uitsluitend met leerontwikkeling te maken hebben. Onze ervaring heeft ons geleerd dat het kijken naar de leerontwikkeling van een kind vanuit een breed perspectief vaak effectief is om snel tot de juiste

ondersteuning te komen. Daarom nemen in de meeste gevallen ook gedragsdeskundige en school maatschappelijk werk deel aan de gesprekken.

Door samen te werken met deskundigen, krijgen de stamgroepsleider en de ouders steeds meer zicht op wat het kind nodig heeft, waardoor telkens een volgende stap kan worden gemaakt in het handelen.

Ouders geven altijd eerst toestemming voordat het traject gestart wordt.

Expertise

Het Ondersteuningsteam komt tenminste 4 x per jaar, in vooruit geplande dagen, bijeen om zo cyclisch te kunnen werken en continuïteit in het volgen van leerlingen te kunnen borgen: zijn de juiste stappen gezet om de ontwikkeling van het kind te ondersteunen, welke bijstelling is nodig? Stamgroepsleiders, intern begeleider en directeur kunnen voor een leerling, een groep of hun school vragen neerleggen bij het Ondersteuningsteam. Voordat een leerling besproken wordt, is altijd een toestemmingsformulier ingevuld door ouders.

Deelnemers externen:

Orthopedagoog: Chantal Gijtenbeek van Cedin

Gedragsdeskundige: Ellen Jonker van de Stipe

School maatschappelijk werk: Engelen van der Molen

Uitgangspunten:

- Een helder zorgbeleid voor team en ouders. Het ondersteuningsteam verrijkt/verdiept de interne zorgstructuur.
- Duidelijke structuur en opbouw: planmatigheid; het handelingsplan wordt regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.
- Meer handelingsgericht werken: tot concretere hulp komen – morgen kan het kind met de stamgroepsleider op school verder!
- Het ondersteuningsteam geeft de betrokkenen vertrouwen en stimuleert om er weer tegenaan te gaan.
- De werkwijze vergroot de betrokkenheid van de stamgroepsleider en aanpak en is doordat hij/zij dit proces meemaakt meer gemotiveerd tot handelen.
- Handelingsadviezen en diagnostiek lopen parallel.

Planning

4 keer per jaar bijeenkomst op school. CPO-er stelt in overleg met de stamgroepsleiders de agenda samen die ongeveer een week van te voren wordt gedeeld met de andere OST-leden. Zo nodig komt één van de deskundigen voor het OST observeren, zodat die indrukken direct meegenomen kunnen worden in het OST.

Integraal arrangeren

Wanneer vanuit een bespreking in het Ondersteuningsteam blijkt dat een combinatie van onderwijs en zorg nodig is, wordt er integraal gearrangeerd. Dit betekent dat naast de deskundigen van het OST andere deskundigen benaderd worden om mee te denken in casuïstiek op basis van consultatie en advies. Het kan ook zijn dat een kind al in beeld is bij het wijk- en gebiedsteam. Het wijk- en gebiedsteam betreft dan de school/ JKC bij het proces. Gezamenlijk wordt er een plan gemaakt en uitgevoerd. De partijen waar wij mee samenwerken zijn omschreven in onze sociale kaart.

5.2 Overige deskundigheid

Interne deskundigheid

Wij hebben specifieke deskundigheid in het team (interne deskundigheid) op het gebied van het begeleiden van leerlingen met ontwikkelingsproblematiek ADHD en ASS, waarbij gedrag, werkhouding en taakgerichtheid extra ondersteuning behoeven (bevoegd gedragspecialist). Daarnaast is er ook expertise opgebouwd in het team in het werken met leerlingen met leerproblematiek zoals beperkte of zeer veel cognitieve mogelijkheden. In het begeleiden van leerlingen met dyslexie hebben wij de afgelopen jaren een gerichte aanpak ontwikkeld in samenwerking met de behandelende dyslexie specialist (extern). Tevens is er in het team deskundigheid op het gebied van beelddenken, faalangstreductie en Sociale vaardigheidstrainingen en Rots en Water. Hier zijn teamleden gericht voor geschoold.

Externe deskundigheid

Allereerst zijn de ouders voor ons als school de deskundigen bij uitstek als het gaat om de ontwikkeling van hun kind. Daarom zijn zij uiteraard altijd betrokken als het gaat om inzetten van externe deskundigen en schakelen zij deze zelf in of geven zij ons toestemming om deze in te schakelen.

Naast de expertise van de deskundigen in het OST kunnen wij een beroep doen op diverse ander deskundigen: ambulante begeleiders van cluster 1 (Visio), en cluster 2 (Kentalis) hebben de afgelopen jaren veel expertise aan het team overgedragen.

De afgelopen jaren hebben wij een intensieve samenwerking opgebouwd met de logopedisten praktijk, waar leerlingen met dyslexie tevens behandeld worden.

Wanneer een kind zich ondanks ondersteuning niet naar verwachting ontwikkelt en de oorzaak hiervan nadere analyse behoeft om de juiste ondersteuning te kunnen bepalen, kunnen orthopedagoog of psycholoog extra onderzoek doen. Waar mogelijk vragen wij ouders dit onderzoek zelf aan te vragen en via de zorgverzekering te laten financieren.

In sommige gevallen kan school het onderzoek bekostigen. Daarvoor gelden de volgende criteria:

- het kind heeft de interne zorgroute doorlopen
- er is minimaal 3 maanden lichte ondersteuning geboden aan de hand van een handelingsplan.
- het kind laat ondanks de extra inzet :
 1. scores zien die sterk afwijken van het gemiddelde van de groep
 2. gedrag zien dat hem of haar over langere tijd beperkt in groei van de (leer)ontwikkeling
 3. beiden
- Als het kind toets scores laat zien die sterk afwijken van het gemiddelde van de groep kan er intelligentieonderzoek aangevraagd worden.
- Als het gedrag van het kind hem of haar over langere tijd beperkt in groei van de (leer)ontwikkeling kan breed onderzoek aangevraagd worden.
- Ouders kunnen het onderzoek niet zelf of via de zorgverzekeraar bekostigen.

Steunpunt Noord

Het Steunpunt Onderwijs Noord is direct verbonden met het samenwerkingsverband. We kunnen ook gebruik kunnen van de expertise van deze organisatie. Zij begeleiden scholen op specifieke hulpvragen die gerelateerd zijn aan fysieke aandoeningen bij kinderen of problemen die ontstaan in het onderwijs door fysiek gerelateerde problemen.

Schoolmaatschappelijk werk en gebiedsteam

Schoolmaatschappelijk werk en de gebiedsteams (georganiseerd vanuit de gemeente) zijn voor ons belangrijke externe partners als er vragen rondom opvoeding en gezin zijn. Zij hebben daarbij tevens een coördinerende functie om hulp op dat gebied te realiseren. We ervaren dat we via korte lijnen intensief kunnen samenwerken.

GGD Fryslân

De GGD Fryslân adviseert kinderen, jongeren, hun ouders en stamgroepsleiders bij vragen en problemen op het gebied van gezond gedrag, hygiëne en groei en ontwikkeling, zowel op lichamelijk, sociaal als geestelijk gebied. Zo nodig wordt doorverwezen naar een huisarts of hulpverleningsinstelling. Onze school wordt elk jaar bezocht door een schoolarts. Volgens een bepaald schema worden de kinderen in de basisschool onderzocht. Ouders krijgen hiervoor tijdig een oproep.

Diabetes verpleegkundige

Er is de mogelijkheid om met de Diabetes verpleegkundige te overleggen over de ontwikkeling en de impact van de ziekte op de leerling. Er wordt op verzoek door de Diabetes verpleegkundige scholing gegeven aan het team over Diabetes.

Logopedie

Eens per jaar komt de screenings logopedist vanuit de gemeente de kinderen van groep 1/2 screenen op hun spraak- en taalontwikkeling. Het doel van deze screening is preventie en eventueel vroegtijdig hulp kunnen bieden. Ouders krijgen bericht als de logopedist tijdens deze screening bijzonderheden bij een kind opmerkt. Op basis daarvan kan indien nodig begeleiding door een logopedist ingezet worden. Ouders moeten dit zelf regelen.

Fysiotherapie

Voor motorische problemen (grote en fijne motoriek, zoals bijv. schrijfproblemen) kan de kinderfysiotherapeut door ouders gevraagd worden om met hun kind te oefenen. Dit kan onder schooltijd op school ingezet worden.

PMT

Soms hebben kinderen baat bij psycho motorische training. Vanuit het gebiedsteam kunnen zij hiervoor een verwijzing krijgen. De training kan op school plaatsvinden.

KIES

Jaarlijks bieden wij aan kinderen van gescheiden ouders de KIES-bijeenkomsten aan. Een scheiding kan grote impact hebben op een kind en het leren beïnvloeden. Om samen met lotgenootjes van dezelfde leeftijd gevoelens en ervaringen hierover te delen, kan helpen bij de verwerking. Deze bijeenkomsten worden begeleid door gecertificeerde trainers vanuit het gebiedsteam. Ouders kunnen hun kind voor deze bijeenkomsten aanmelden.

Verwijsindex

Soms krijgt een kind extra zorg van een begeleider, hulpverlener of op school. Dit is altijd een professional. Met de verwijsindex kunnen professionals die betrokken zijn bij een kind elkaar vinden en beter samenwerken. Alle professionals in Nederland werken met de Verwijsindex, dus ook bij ons op school wordt deze gebruikt, met als doel waar nodig de beste ondersteuning voor de leerlingen te realiseren. De verwijsindex is een gesloten systeem waarmee alleen bevoegde mensen mogen werken.

Bij een melding in het systeem worden alleen persoonsgegevens van de jongere (naam, adres, geboortedatum) opgenomen. De reden van de melding wordt niet opgenomen. Er komt dus geen

informatie over de aard van het probleem en de behandeling in de verwijsindex. De gegevens verdwijnen na twee jaar vanzelf weer uit het systeem.

Jeugdwet

Met de invoering van de Jeugdwet is de verantwoordelijkheid voor de geestelijke gezondheid van kinderen bij de gemeente komen te liggen. De gemeente Weststellingwerf blijft volop in ontwikkeling om deze optimaal uit te voeren. Continue afstemming met de gemeente is daarom noodzakelijk. We zijn actief in het initiëren van overleg om tot een maximale afstemming ten behoeve van de zorg van kinderen te komen.

Samenwerkingsverband Friesland

Bij vragen rondom grenzen aan de zorg krijgen wij ondersteuning van het Samenwerkingsverband, om samen met ons en ouders naar de juiste afstemming te komen.

Overige zorgpartners

Omdat we veel leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoefte op school hebben, is er ook regelmatig contact en overleg met behandelaars zoals psychiaters en psychologen, fysiotherapeuten, kindercoaches, diverse trainers en therapeuten op het gebied van ondersteuning voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Wij staan hier altijd voor open en ervaren dat dit het kind ten goede komt als thuis, school en hulpverlening goed op elkaar afstemmen.

6. Het ondersteuningsaanbod op diverse speciale gebieden.

Onder de basisondersteuning vallen onder andere:

- Aanbod voor leerlingen met dyslexie, dyscalculie en (hoog)begaafdheid
- Tijdig leer- en gedragsproblemen signaleren
- Toegankelijk zijn voor leerlingen met gezondheidsproblemen of een lichamelijke handicap

In dit hoofdstuk omschrijven we hoe we signaleren en welke voorzieningen we hiervoor treffen.

6.1 Ondersteuning van de lees- en spellingsontwikkeling en dyslexie

Boeken kunnen je zoveel plezier geven! Om door te kunnen zetten als leren lezen niet vanzelf gaat, is dat het belangrijkste om eerst ervaren te hebben. Voorlezen staat dan ook dagelijks in alle groepen op het programma. We hebben daarom ook voor de kinderen een prachtige collectie aansprekende boeken, op veel verschillende interesse gebieden die we jaarlijks aanvullen en verversen.

Extra hulp technisch lezen voor leerlingen met een dyslexie(risico)

De lees en spellingsontwikkeling komt vanaf groep 1 al op gang met het ontwikkelen van het fonemisch bewustzijn.

Vanaf groep 2 signaleren wij bij welke leerlingen dit proces later op gang komt en die eventueel in de risicogroep vallen om uiteindelijk mogelijk dyslectisch te zijn.

In een klein groepje krijgen deze kinderen spelenderwijs extra oefentijd met de leerkracht of onderwijsassistent.

In samenwerking met Logopedist Veelzeggend kunnen kinderen eind groep 2 een voorschotbenadering (preteaching, startende letterkennis) voor Lijn 3 doorlopen met de logopedist zodat ze met zelfvertrouwen in groep 3 met het leesproces kunnen starten. Ondanks dat zien we leerlingen die met meer moeite zich het lezen en spelling eigen maken.

Zwakke lezers (dyslexierisico) hebben baat bij veel en herhaald lezen om zo 'leeskilometers' te maken en hun fonologische vaardigheden te verbeteren. Daarom wordt er met deze leerlingen in kleine groepjes (max. 4 lln) Ralfi gelezen. Deze groepjes worden zowel door stamgroepsleiders, onderwijsassistent als ouders begeleid volgens een vaste systematiek. Daarnaast krijgen deze kinderen extra leestijd samen met een maatje. We onderzoeken of een aantal leerlingen baat heeft bij het gebruiken van het digitale ondersteuningsprogramma L2S.

Extra hulp spelling voor leerlingen met een dyslexie(risico)

We werken met de methode Taaljacht. Daarnaast kunnen de leerlingen extra oefenen met spellingscategorie die zij moeilijk vinden in het digitale programma Taalblobs. In overleg met de dyslexiespecialisten van Veelzeggend ontwikkelen we aansprekend zelf controlerend extra oefenmateriaal voor in de klas op de belangrijkste spellingscategorieën. Komend schooljaar gebruikt de expertgroep om te onderzoeken welke methode de huidige methode gaat vervangen omdat deze niet meer geactualiseerd wordt.

Dyslexie

De school volgt het dyslexieprotocol zoals dit door het Expertisecentrum Nederlands is vastgesteld. Dit protocol focust op de groepen 1, 2 en 3 omdat wij van vroegtijdige hulp meer resultaten verwachten.

Risicoleerlingen in beeld brengen

Het volgen van het protocol betekent dat wij de risicoleerlingen aan het einde van groep 2 meestal al in beeld hebben omdat wij ze volgen aan de hand van een aantal instrumenten. Overigens vinden wij een belangrijk aantal toetsingsinstrumenten uit het leesprotocol ook terug in ons leerlingvolgsysteem:

1. Overdracht formulier voorschoolse opvang waarin informatie over de spraakontwikkeling is opgenomen bij de instap in groep 1.
2. Intake ouders over de taal/spraakontwikkeling.
3. Woordenschattoets – na 2 maanden in groep 1 (alle leerlingen).
4. Logopedische screening (alle leerlingen), gefaciliteerd vanuit de gemeente Weststellingwerf.
5. Observatie van de spraaktaalontwikkeling aan de hand van ons signaleringsinstrument 'Volgen Ontwikkeling Groep 1 en 2' (alle leerlingen).
6. Indicatielijstje vroegtijdig opsporen van risicolezers invullen door ouders en stamgroepsleider-eind groep 1/ na 5 maanden onderwijs in groep 1 (zorgleerlingen).
7. LVS Taalontwikkeling (tussendoelen SLO)
8. Dyslexie risico screening (Masterplan dyslexie) – midden groep 2 (alle leerlingen).
9. Indicatielijstje vroegtijdig opsporen van risicolezers - midden groep 2 (zorgleerlingen).
10. Indicatielijstje vroegtijdig opsporen van risicolezers - eind groep 2 (zorgleerlingen).
11. Vaste overleg momenten met de logopediepraktijk waar risicoleerlingen in behandeling zijn.
12. Leerlingen vroegtijdig doorverwijzen naar de logopedie als auditieve synthese, analyse en letterkennis achterblijft.
13. Inbrengen leesresultaten groep 3 in de leerlingenbespreking – zomer t/m februari groep 3.
13. De herfstsignalering – na 8 weken in groep 3 (alle leerlingen).
14. Leerlingen doorverwijzen naar logopedie (Veelzeggend) die uitval bij herfstsignalering laten zien.
15. De februarisignalering (alle leerlingen).
16. Het afnemen van de gangbare leerlingvolgsysteemtoetsen.
17. Het afnemen van het PI-dictee en de DMT.

Leerlingen met dyslexie-risico ondersteunen

- Leerlingen die in groep 2 op niveau 3 in het groepsoverzicht waren opgenomen, blijven in groep 3 en 4 ook ondersteuning ontvangen (niveau 3: extra verlengde instructie en extra oefentijd) tenzij de scores echt overtuigend over langere periode op niveau 2 zijn (minimaal 2 keer PI en DMT op niveau gemaakt).
- Leerlingen waarbij wij veel risicofactoren voor de taalontwikkeling signaleren bespreken met ouders.
- Leerlingen die wij in groep 2 en 3 hebben opgenomen in de extra ondersteuningsbehoefte voor lezen, volgen wij extra in groep 4.
- In groep 3 en 4 nemen wij naast de IEP-toetsen minimaal 2 keer het PI dictee en de DMT toets af bij deze leerlingen om ze gespecialiseerde hulp te bieden en om de eventuele onderzoeksvraag goed te kunnen onderbouwen met een dossier. Daarin zijn individuele handelingsplannen voor spelling en technisch lezen opgenomen waaruit aantoonbaar blijkt dat er 2 x een periode van een half jaar een uur in de week extra met het kind geoefend is zonder voldoende resultaten.
- De expertgroep Lezen blijft gericht op het uitbreiden van leesmateriaal met name gericht op leesmotivatie en aanbod voor de zwakker lezers. Dit laatste in overleg met de dyslexiebehandelaar van Veelzeggend.

Samenwerking dyslexiespecialist

Onze school werkt nauw samen met de logopediepraktijk Veelzeggend waar gespecialiseerde dyslexie behandelaars werken. Als wij vermoeden dat een kind dyslectisch zou kunnen zijn, vindt er overleg plaats tussen ouders, school en Veelzeggend, om extra hulp al in een vroeg stadium zo goed mogelijk af te stemmen.

De afgelopen jaren hebben wij de hulp in school voor zowel de risicoleerlingen als de leerlingen waarbij dyslexie is vastgesteld afgestemd op de behandeling die ze van de specialist krijgen, omdat dit bewezen resultaten oplevert.

Dyslexieonderzoek

De extra hulp wordt vastgelegd in een dossier. Als blijkt dat het kind zich toch onvoldoende ontwikkelt op het gebied van lezen en spelling, kunnen ouders onderzoek naar dyslexie aanvragen. Als dit vastgesteld wordt kunnen ouders het dossier door de onderzoeker aan de gemeente voorleggen om een verzoek tot vergoeding van de behandeling te doen. De school ondersteunt ouders en behandelaar waar nodig in contact met de gemeente (korte lijnen).

Vaak krijgen kinderen eind groep 4 een dyslexieverklaring waarna behandeling opgestart kan worden. Tijdens de behandelperiode is er intensief overleg tussen school, ouders en behandelaar van Veelzeggend (of de andere behandelaars), om er voor te zorgen dat het kind met zelfvertrouwen het lezen en spelling in eigen tempo kan gaan verwerven.

Inzet hulpmiddelen voor dyslectische kinderen

- In overleg met ouders en kind mag het kind hulpmiddelen in de klas gebruiken die hem ondersteunen bij leren.
- Daarbij wordt altijd afgestemd op de behoefte van het kind.
- Bij toetsen krijgt het kind extra tijd deze te maken.

Punt van aandacht:

- Ernstige dyslexie (ED), de ondersteuning hiervoor wordt na diagnose ingezet door een specialistische zorgaanbieder en bekostigd door de gemeente.
- Specialistisch dyslexiebehandeling door een particuliere organisatie voor leerlingen zonder de diagnose ED.
- Logopedische ondersteuning ter bevordering van de taalontwikkeling valt onder het basisaanbod van de zorgverzekeraar.

Verbetertraject

- In de expertgroep Taal zit uit iedere bouw een stamgroepsleider. Deze expertgroep kijkt ieder jaar kritisch naar de leesmaterialen en zorgen voor uitbereiding met name gericht op leesmotivatie en ook op aanbod voor de zwakke lezers. Dit laatste in overleg met de dyslexiebehandelaar van Veelzeggend.
- Taalbeleidsplan is uitgewerkt door de taalcoördinator. Lezen neemt daarin een prominente plaats in.
- Het inzetten van ralfi-lezen binnen de stamgroep in het klassenmanagement opnemen: ervaren collega's geven hun expertise hierin door.

6.1 Ondersteuning van de rekenontwikkeling en dyscalculie

De magie van cijfers en getallen en het oplossen van rekenvraagstukken is voor veel hele jonge kinderen al vanzelfsprekend, evenals meten en meetkunde. Deze magie tot en met groep 8 behouden is voor een aantal kinderen een grote uitdaging. De rekenontwikkeling wordt vanaf groep 1 gestimuleerd door veel wiskundige activiteiten spelenderwijs en interactief aan te bieden in de kring maar vooral ook tijdens de bewegingslessen, buitenspelen en onder werktijd. We volgen de ontwikkeling van kinderen in de onderbouw vanuit de tussendoelen die in het IEP-LVS omschreven zijn.

Kinderen in groep 2, die zich tellen, cijfers en de rekenbegrippen niet vanzelf eigen maken, krijgen extra spelenderwijs aanbod in een klein groepje.

Vanaf groep 3 t/m 8 volgen we de leerlingen door het analyseren van het werk in de rekenmethode en de analyses van de IEP-LVS toetsen.

Extra hulp rekenen voor leerlingen met een dyscalculie(risico)

We werken met de methode Getal en Ruimte Junior. Daarin kunnen zwakke rekenaars op hun eigen tempo de basisstof aanleren. Daarnaast kunnen de leerlingen extra oefenen met rekendomeinen die zij moeilijk vinden in het digitale programma Rekenblops.

Elke stap in de rekenontwikkeling bouwt voort op eerder verworven inzichten, kennis en vaardigheden. Als een van de bouwstenen onvoldoende beheerst wordt, kunnen er rekenproblemen ontstaan.

Leerlingen met rekenproblemen vallen onder de basisondersteuning. In de ondersteuningsstructuur (hoofdstuk 3) vallen zij onder niveau 3: ze volgen de groepsinstructie en krijgen verlengde instructie en waar nodig extra leertijd. In de extra instructies ligt het accent op het inzichtelijk maken van de rekenproblemen door te visualiseren mbv concrete oefenmaterialen en rekenvraagstukken te koppelen aan de werkelijkheid.

Risicoleerlingen in beeld brengen vanuit het protocol ERWD

Tijdig signaleren van rekenproblemen is de eerste stap om in te kunnen grijpen. Het Protocol Ernstige Reken- en Wiskundeproblemen en Dyscalculie geeft de volgende aanknopingspunten voor signalering:

- problemen met het verlenen van betekenis aan getallen en bewerkingen (rekenbegrippen)
- problemen met het verwerven van basisbewerkingen
- Problemen met het leren van de tafels
- Problemen met het begrijpen van complexere bewerkingen zoals breuken, procenten, verhoudingen, decimale getallen en meten.
- Problemen met automatiseren en memoriseren

Deze aanknopingspunten signaleren wij door:

- Controle van begrip na de instructies
- Analyseren van het dagelijkse rekenwerk en aansluiten op dat wat moeilijk is.
- Analyseren van de gegevens van uit het IEP-LVS

Leerlingen met dyscalculie-risico ondersteunen

- Leerlingen die in groep 2 op niveau 3 in het groepsoverzicht waren opgenomen, blijven in groep 3 en 4 ook ondersteuning ontvangen (niveau 3: extra verlengde instructie en extra oefentijd) tenzij de scores echt overtuigend over langere periode op niveau 2 zijn.
- Leerlingen waarbij wij veel risicofactoren voor de rekenontwikkeling signaleren bespreken met ouders.
- Vanuit de analyses van het werk en de IEP-toetsen bieden we gerichte ondersteuning aan op hiaten in de beheersing van de doelen (extra aanbod op laagste/meest basale uitval. Dus eerst repareren getalbegrip tot 100, dan splitsingen tot 10, dan plus tot 10, dan min tot 10, daarna plus tot 20 zonder overschrijding tiental en de minsommen van die soort. Daarna veel instructie met concreet betekenisvol materiaal op overschrijding 1^e tiental). Instructie en controle van begrip zijn hierbij essentieel.
- Dit wordt vastgelegd in handelingsplannen zodat een eventuele onderzoeksvraag goed kan worden onderbouwd met een dossier. Uit de geëvalueerde individuele handelingsplannen moet

aantoonbaar blijken dat er 2 x een periode van 6 maanden twee keer een half uur in de week extra met het kind geoefend is zonder voldoende resultaten.

- De expertgroep Rekenen blijft gericht op het uitbreiden van rekenmateriaal met name gericht op rekenmotivatie en aanbod voor de zwakke rekenaars.

Dyscalculieonderzoek

De extra hulp wordt vastgelegd in een dossier. Als blijkt dat het kind zich toch onvoldoende ontwikkelt op het gebied van rekenen ondanks de extra hulp, kunnen ouders onderzoek naar dyscalculie aanvragen. Er moeten 3x E-scores zijn EN het verschil met begrijpend lezen (en liefst ook technisch lezen en spellen) moet echt beduidend zijn. Dus bv E op Rekenen en een C op BL/TL/S. Voor het ondersteunen van leerlingen met dyscalculie zou een specialistisch (extern) behandelaar mogelijk van meerwaarde zijn. Ouders, school en onderzoeker kunnen na diagnose overleggen wat hierbij mogelijkheden zijn. De school heeft nog geen ervaring met het diagnosticeren van leerlingen met dyscalculie.

Inzet hulpmiddelen voor kinderen met dyscalculie

- In overleg met ouders en kind mag het kind hulpmiddelen in de klas gebruiken die hem ondersteunen bij leren.
- Daarbij wordt altijd afgestemd op de behoefte van het kind.
- Bij toetsen krijgt het kind extra tijd deze te maken

Verbeterpunten:

ZDWH kaart maken wordt door de expertgroep rekenen ontwikkeld.

6.3 Ondersteuning van de (hoog)begaafde cognitieve en metacognitieve ontwikkeling

Metacognitieve ontwikkeling

Een aantal belangrijke factoren zijn van invloed op het proces (en dus de mate) waarin een leerling tot leren komt:

- De mate waarin een leerling om kan gaan met stress;
- De motivatie om tot prestaties te komen (de gedrevenheid van de persoon);
- De beheersing van een diversiteit aan leer- en werkstrategieën en het kunnen toepassen daarvan;
- De mate waarin een leerling last heeft van faalangst;
- De mate waarin een leerling verantwoordelijkheid neemt (locus of control).

Binnen de vier pijlers van stamgroepwerk van de jenaplanschool (gesprek, spel, werk en viering) besteden we met alle kinderen ruim aandacht aan al deze factoren.

Bij (hoog) begaafde leerlingen bepalen deze persoonlijkheidsfactoren de mate waarin een leerling het hoge intellectuele potentieel kan omzetten in hoogbegaafde prestaties.

Wanneer is een kind (hoog)begaafd?

Ook voor kinderen die meer uitdaging nodig hebben, moet de basisschooltijd een waardevolle (ontwikkelings-)tijd zijn waarin zij op hun eigen niveau en tempo nieuwe kennis en vaardigheden kunnen opdoen. Circa 15% van de leerlingen op de basisschool is meer- of hoogintelligent. In de moderne visies op (hoog)begaafdheid spreekt men over het algemeen over 'het behalen van uitzonderlijke prestaties op verschillende gebieden'. Volgens Renzulli / Mönks beschikt een (hoog)begaafde leerling naast een hoge intelligentie tevens over een hoge graad van creatief denken en een hoge taakgerichtheid. De factoren in de omgeving (gezin, school en vriendenkring) bepalen mede of dit talent tot uiting komt in hoge prestaties.

Kenmerken van een hoge begaafdheid

- Een snelle taalontwikkeling die al opvalt op jonge leeftijd.
- Wiskundig inzicht dat al op jonge leeftijd merkbaar is.
- Een goed ontwikkeld geheugen.
- Een sterk concentratievermogen waardoor hoogbegaafden meerdere dingen tegelijk kunnen doen.
- Interesse in complexe onderwerpen op vroege leeftijd.
- Perfectionisme en het (kunnen) stellen van hoge verwachtingen aan zichzelf. Dat betekent niet dat hoogbegaafden perfecte studenten zijn, wel dat zij hoge verwachtingen (kunnen) stellen aan prestaties die zij zelf belangrijk vinden. Dit kan helaas ook leiden tot grote faalangst, wanneer ze niet kunnen beantwoorden aan de eisen die ze aan zichzelf stellen.[5]
- Groot rechtvaardigheidsgevoel.
- Een kritische ingesteldheid tegenover volwassenen (leraren inbegrepen). Vaak zijn hoogbegaafde kinderen niet in staat om die kritiek op een goede manier te verpakken en over te brengen, waardoor het 'brutaal' over kan komen.

Sommige hoogbegaafden zijn ook hoog-sensitief. Zij nemen dan bijvoorbeeld bepaalde (subtiële) nuances waar in de lichaamstaal van anderen of ze zijn zeer gevoelig voor bepaalde textielsoorten of geluiden. Deze hoog-sensitiviteit kan leiden tot een verschil tussen wat het hoogbegaafde kind kan begrijpen en wat het emotioneel kan verwerken, en dat kan leiden tot angstgevoelens. Dit zou het dagelijks functioneren van een hoogbegaafde kunnen belemmeren.

De ouders, de vriendenkring en ook de school zijn belangrijke omgevingsfactoren die de leergierigheid en innerlijke ambitie van het kind kunnen stimuleren of afremmen.

(Hoog)begaafdheid is geen blijvende toestand, waarin je je voor eens en voor altijd bevindt.

(Hoog)begaafdheid wordt hoe langer en meer gezien als een dynamisch proces, waarin de persoon zich onder invloed van wisselende milieufactoren en bepaalde persoonlijkheidsfactoren min of meer (hoog)begaafd zal gedragen. In die zin ben je niet (hoog)begaafd, maar kun je het worden.

De basisschool heeft een belangrijke functie

Ook de functie van de school is belangrijk in de vroege ontwikkeling van hoog-intelligente personen. De school kan immers zorgen voor de juiste uitdaging qua lesmateriaal en begeleiding van deze leerlingen.

Ze bezitten de volgende leereigenschappen:

- Zeer hoog werktempo.
- Minder behoefte aan instructie.
- Minder tijd nodig om nieuwe dingen aan te leren.

Doordat we als jenaplanschool in stamgroepen werken, kunnen alle leerlingen, dus ook de hoogbegaafden, als vanzelfsprekend lesstof op een ander niveau aangeboden krijgen en verwerken en samenwerken met peers (= ontwikkelingsgelijken) en kan dit waar nodig ook binnen leerjaren georganiseerd worden.

Signaleren van (hoog)begaafdheid

Ook kinderen die in hun ontwikkeling vooruit lopen, worden besproken in de leerlingbespreking. Als wij zien dat het kind de basislesstof met gemak binnen de tijd af heeft, tijd over houdt en goede resultaten behaalt (ver boven de drempelwaarde van de OS) worden er afspraken gemaakt, hoe wij deze kinderen de uitdaging bieden die ze nodig hebben. In de midden- en bovenbouw krijgen de kinderen de mogelijkheid om de basisstof in minder tijd te doorlopen door de stof te compacten. In de tijd die ze over houden krijgen ze verdiepende en verrijkende opdrachten op het gebied van bijvoorbeeld taal, rekenen of WO.

Maar niet alleen de kinderen met de OS-scores zullen we hier in mee moeten nemen. Ook is er een groep kinderen waarvan wij vermoeden dat zij meer uitdaging nodig hebben dan aan hun scores merkbaar is. Dit zijn de onderpresteerders. Zij zullen niet hoog scoren op hun toetsen en in hun werk. Maar de leerkrachten merken aan de manier van doen, grote kennis van de dingen om hen heen en werkhouding dat zij misschien met extra uitdaging meer van zichzelf zullen laten zien. Deze kinderen zullen op basis van observaties van de leerkrachten en gesprekken met ouders extra uitdaging krijgen.

Als wij voldoende aanwijzingen hebben dat een kind boven gemiddeld begaafd is, maar we ons samen met ouders zorgen maken over hoe het kind dit leerpotentieel benut, overleggen wij met de ouders of zij hun kind willen laten onderzoeken. Bij twijfel kunnen we het SIDI-instrument (observatiemodel met betrekking tot hoogbegaafdheid) gebruiken om te bepalen of onderzoek passend is. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek kunnen wij de aangeboden leerstof nog beter op de kwaliteiten van het kind afstemmen. Het kind krijgt dan de mogelijkheid een eigen leerlijn te volgen en eventueel sneller door de basisschool heen te gaan, hoewel dat meestal niet wenselijk is, omdat de sociaal emotionele ontwikkeling van een leerling nog niet zo ver ontwikkeld is. In dat geval bieden wij de kinderen extra leerstof vanuit het VO. Ook hierin is overleg met ouders en onderzoeker van groot belang om de juiste keuzes voor het kind te maken.

Mogelijk zal de Tienerschool die wij samen met de Lindecollege ontwikkelen, in de nabije toekomst voor kinderen die sneller door de basisstof heengaan een mooie tussen ontwikkelingsstap kunnen bieden.

Een (bij)passende didactiek voor de (hoog)begaafde leerling

Bij de begeleiding van (hoog)begaafde kinderen in het onderwijsleerproces bieden we binnen de stamgroep:

- Leerstof met een hogere moeilijkheidsgraad;
- Meer uitdagende leerstof;
- Aangepaste instructiewijze; zelf bepalen of ze instructie nodig hebben, minder luisteren en meer zelf doen;
- Ruimte voor actief leren en “leren leren”;
- In nabespreking aandacht voor reflecteren op het eigen handelen;
- Het betrekken van andere vakgebieden bij het onderwerp.

We stemmen daarbij af op:

- Eventuele grote sprongen in het leerproces;
- Het kind de gelegenheid geven om in een eerder stadium dan de rest van de groep op een hoger abstractieniveau te werken;
- Logisch redeneren (vanuit een bijzonder geval tot een algemene regel komen);

Met en van elkaar leren

Binnen onze visie gaan we uit van verschillen tussen kinderen als mogelijkheid om van en met elkaar te leren.

De denkers en de doeners hebben elkaar nodig, net als in het ‘echte’ leven. De vaardigheden om te onderzoeken, te plannen, logisch te kunnen redeneren worden versterkt als deze ingezet kunnen worden om verantwoordelijk te zijn en leiding te geven. Doeners kunnen excelleren als ze met hun kwaliteiten kunnen bijdragen aan een mooi project.

Daarbij willen we gebruik maken van de expertise van de oudere kinderen om de jongere nieuwe vaardigheden aan te leren! Bovenbouwers leren kinderen van de middenbouw programmeren, kinderen van de middenbouw leren kinderen van de onderbouw, hoe je een dak op een huis van kleine blokjes zet etc.

Structureel compacten & verrijken

Voor deze groep leerlingen is dus structureel compacten & verrijken nodig om hen geboeid te houden en om ervoor te zorgen dat ze echt wat leren en zodoende gemotiveerd blijven voor het

leerproces op de basisschool.

Structureel compacten van de reguliere lesstof betekent dat de (hoog)begaafde leerling minder uitgebreid geïnstrueerd wordt dan de rest van de klas en dat de leerling minder oefen- en herhalingsstof doet uit het reguliere programma.

Door structureel te compacten valt er tijd vrij om (eveneens structureel) te verrijken. Voor de invulling van de verrijking is het dus van belang dat de verrijking aansluit bij de specifieke leerbehoefte, verwerkingssnelheid, complexiteit en leermethode van de begaafde leerling. In tegenstelling tot (het meeste) reguliere schoolwerk, moet de verrijkingsstof WEL een uitdaging zijn en “moeilijk” gevonden worden door deze leerlingen.

Pas dan leren zij leren.

Dit geldt eveneens voor de reken- en taaltalenten in de klas, zij kunnen op hun interesse gebied eveneens uitdagend- en afwisselend werk aangeboden krijgen en zich derhalve “vastbijten” in voor hen uitdagend en afwisselend werk op hun interessegebied.

Door de kinderen die verrijkend werk doen samen te laten werken, komen zij tot verdere verdieping van het leren (peers).

Verdiepende opdrachten vanuit Wereld Oriëntatie

Binnen Wereld Oriëntatie wordt thematisch gewerkt aan opdrachten vanuit eigen leervragen van de kinderen.

Er zijn daarbij verschillende werkvormen mogelijk: groepswork, tweetallen, maar soms ook individueel.

Binnen de uitwerking van de opdrachten worden verschillende eisen aan de kinderen gesteld wat betreft de uitwerking van hun onderzoek en uitvoering en presentatie van de opdracht, afhankelijk van hun ontwikkelingsniveau.

Kinderen waarvan blijkt uit de resultaten van de IEP-toetsen, het Sidi en/of uit eventueel onderzoek dat ze (hoog)begaafd zijn of vlot door de basisstof heengaan, worden door de leerkracht uitgedaagd de opdrachten bij Wereld Oriëntatie (WO) te verrijken en verdiepen en op te tillen naar een hoger niveau.

Soms kan dit juist ook kinderen die in de basisstof blijven steken en ongemotiveerd zijn een sterke impuls geven om weer enthousiast met een opdracht aan de slag te gaan.

- De opdrachten zijn gericht op ontwikkeling van samenwerken, onderzoeken en ontwerpen, plannen en presenteren. De onderwerpen variëren van taal tot techniek en van kunst tot organisatie.
- De opdrachten worden regelmatig afgesloten met een presentatie.
- Om het ‘leren leren’ te versterken werken we met zelfevaluatie lijsten en persoonlijke leerdoelen naar aanleiding van een leergesprek.
- De kinderen kunnen gedurende de hele week in de groep (samen of alleen) aan de uitdagende opdrachten werken, waarbij de eigen leerkracht de begeleider is. Zij hebben vaak tijd over om gedurende de dag extra met deze opdrachten bezig te zijn.
- Na ieder project en iedere toets periode wordt opnieuw gekeken of de leerlingen die in het verrijkende aanbod werken, nog aan de voorwaarden voldoen.
- Als bron voor de opdrachten gebruiken we diverse websites gericht op (hoog)begaafde leerlingen, Pittige Torens en diverse bronnenboeken zoals Out of the Box.

Jonge leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong

Ook voor de jonge leerlingen die een grote voorsprong in ontwikkeling op cognitief vlak laten zien, hebben wij verrijkingsaanbod, waarbij de hele ontwikkeling van het kind aandacht krijgt. Naast uitdagende hoeken en gerichte opdrachten met het beschikbare ontwikkelingsmateriaal, waarbij extra ingezet wordt op resultaatgericht werken en evalueren met het kind, kunnen ook de opdrachten uit de Kieskast aangeboden worden.

Daarnaast bieden wij kinderen die een ontwikkelingsvoorsprong op het gebied van lezen en rekenen materiaal om hun lees- en rekenvaardigheden verder te ontwikkelen. Ook binnen projecten bieden wij uitdagende lees en rekenactiviteiten op niveau aan. Bij kleuters die kunnen lezen, leggen wij vooral de aandacht op begrijpen wat je leest.

Coördinator en expertgroep

Op school is er een (hoog)begaafdheid coördinator aangewezen. Deze heeft zich gespecialiseerd in de wijze waarop (hoog)begaafde leerlingen leren en zich ontwikkelen en geeft leiding aan de expertgroep Uitdagend Werk, waarin uit iedere bouw een leerkracht zit.

De expertgroep zorgt ervoor dat er continue een uitdagend aanbod is voor de (hoog)begaafde leerlingen en de reken- en taal talentvolle leerlingen, waar het team uit kan putten.

Daarnaast zoekt en ontwikkelt de coördinator – samen met de expertgroep - steeds binnen rekenen, taal en wereldoriëntatie nieuw uitdagend werk (op alle vlakken van MI) voor alle leerlingen.

De opdrachten binnen ons aanbod van wereldoriëntatie worden voor de (hoog)begaafde leerlingen verdiept c.q. verrijkt en de eisen die er aan gesteld worden zijn hoog.

De coördinator is geschoold inzake (hoog)begaafdheid en passend onderwijs voor deze leerlingen en blijft zichzelf hierin ontwikkelen.

Verbetertrajecten

- Er is op school een coördinator (hoog)begaafdheid en een expertgroep uitdagend werk. Deze blijven continue op zoek naar mogelijkheden en kansen, uitdagend en afwisselend werk en zichzelf blijvend scholen op het vlak van (hoog)begaafdheid.
- Er zijn afspraken in ontwikkeling binnen de samenwerking van scholen (kring Fier) om meer samen te werken op het gebied van hoogbegaafdheid. Daarbij gaat het vooral om het delen van expertise en ervaringen.
- Het verder aanvullen van de materialenkasten per bouw met uitdagend werk.
- Regelmatige afstemming vanuit de expertgroep met het team, om het aanbod op overzichtelijke wijze, binnen de weektaak van de leerlingen op te nemen en zo ook te borgen in een Zo Doen We Het-kaart. Deze is in ontwikkeling.

6.4 Ondersteuning bij de moeilijk lerende cognitieve ontwikkeling

Wanneer blijkt dat leerlingen niet goed mee kunnen komen in de leerstof zullen we in overleg met ouders gaan uitzoeken waar dit hiaat door kan ontstaan. We werken daarbij samen met externe deskundigen en zullen inzetten op diagnostisering en eigen leerlijnen. Deze kinderen worden veelal in de eigen groep begeleidt, of in een homogene groep buiten de klas door leerkracht of onderwijsassistent.

Door met ouders in gesprek te blijven zorgen we ervoor dat kinderen en ouders een goed beeld hebben van de ontwikkeling.

Ons team heeft voldoende expertise om kinderen met leer moeilijkheden op school te kunnen helpen. Zie ook H3 voor de aanpak.

6.5 Ondersteuning ter bevordering van de sociaal-emotionele ontwikkeling en “leren leren”

Zoals in het begin van dit SOP al is benoemd, is voor ons veiligheid en welbevinden een heel belangrijk element in ons onderwijs. We zetten dan ook een aantal elementen in om dit te versterken bij de kinderen.

Leefstijl

De school volgt de methode 'Leefstijl', waarbij plustaal, acceptatie, respect en ingaan op individuele verschillen een belangrijke elementen zijn. Het is een sociaal-emotionele leerlijn waarbij preventief handelen voorop staat. Deze onderdelen zijn voortdurend in onze school terug te vinden.

IEP hart en handen

IEP LVS betekent niet alleen toetsen op kennis (hoofd), maar ook op sociaal emotionele ontwikkeling, leeraanpak en creatief vermogen (hart en handen). Door deze gegevens (vragenlijst die door de kinderen zelf wordt ingevuld) te analyseren en te gebruiken in de gesprekken met kinderen en ouders kunnen we nog beter met kinderen in gesprek over hoe zij het onderwijs ervaren en wat ze van de leerkracht nodig hebben om zich verder te ontwikkelen.

De leerkrachten zorgen voor een kwalitatief goed klassenmanagement waarin ook deze pijlers terugkomen. Door naar individuele verschillen te kijken kan de leerkracht goed in spelen op het "leren-leren" van de kinderen en daar op klassen niveau op inzetten. De schoolmaatschappelijk werker en de externe orthopedagoog raadplegen we wanneer we zien dat de ontwikkeling van het kind hierin stagneert of onvoldoende op gang komt.

Luisterjuf of -meester

Kinderen zitten soms met kleine en grote dingen die ze lastig vinden om te vertellen, maar die hun gedachten zo in beslag nemen dat het leren stagneert. Kinderen kunnen dan in vertrouwen aan de Luisterjuf of meester hun verhaal vertellen. Iets waar ze slecht door slapen, een geheim of gebeurtenis die ze bang of verdrietig maken of waardoor ze zich schuldig voelen.

Als het nodig is wordt er samen met het kind naar een oplossing gezocht. Dit zal altijd in overleg met ouders gaan.

6.6 Ondersteuning bij "Zorg in de thuissituatie"

We zien de afgelopen jaren dat er een toename is van zorg voor leerlingen, die gerelateerd is aan de thuissituatie van kinderen: we signaleren meer problemen in ontwikkeling bij kinderen door scheiding, handelingsverlegenheid in opvoeding bij ouders, sociale problematiek bij ouders.

Ook zien we een toename van zij-instroom: leerlingen die op een andere school vastlopen en op onze school een nieuwe kans krijgen.

Voor deze kinderen in de knel zijn we extra alert op de afstemming school en thuis. We willen de deskundigheid van het OST gaan inzetten om deze kinderen en hun ouders beter te kunnen begeleiden. Vroegtijdig signalering van problemen en preventieve aanpak rond welbevinden van het kind is daarbij van wezenlijk belang.

Vroegtijdig signaleren en preventief werken door:

- Bij aanmelding tijd voor de intake nemen en in alle rust doorvragen naar de gezinssituatie, waarbij ook toegelicht wordt wat het belang van driehoek ouders, school, kind voor de ontwikkeling van een kind betekent.
- Doordat ouders hun kind in de klas brengen wordt door de stamgroepsleider vertrouwen met ouders opgebouwd vanuit wederzijds contact.
- Bij de kinderen in groep 1 wordt door de stamgroepsleider op huisbezoek gegaan. Ook in andere groepen kan dit in bepaalde gevallen van meerwaarde zijn.
- CPO en directie lopen bij het ingaan en uitgaan van de school zichtbaar voor ouders rond en leggen actief contact met ouders.
- Het belang van het gevoel van veiligheid voor ouders om hun zorgen met ons te delen.
- Stamgroepsleiders signaleren op basis van observaties en leergesprekjes waarbij de basisvraag "Hoe is het welbevinden van dit kind?" uitgangspunt is.

- Als er signalen zijn die vragen om samen met ouders in gesprek te gaan over het welbevinden van het kind doordat er in de thuissituatie problemen zijn, dan nodigt de CPO-er de ouders uit voor een gesprek. Samen op zoek gaan naar de juiste ondersteuning is het doel.
- Waar nodig wordt het OST ingezet met toestemming van ouders.
- De CPO heeft een brede kennis van de regionale sociale kaart.
- SMW is de afgelopen jaar steeds nauwer bij school betrokken en zichtbaarder voor ouders geworden waardoor snel hulp van bijvoorbeeld het gebiedsteam ingezet kan worden.
- De school neemt altijd het initiatieven tot een multidisciplinair overleg op school samen met ouders zodra er externe hulp ingeschakeld is. De driehoek rond het kind wordt zo bewaakt!

Zij-instroom

De afgelopen jaren krijgen we steeds vaker verzoek van ouders om hun kind dat is vastgelopen op een andere school een plek te bieden op onze school. Kinderen zijn vastgelopen om uiteenlopende redenen. Vaak is er sprake van leerfrustratie (niet onderkende problemen op het gebied van dyslexie, automatisering, executieve functies). Sommige kinderen hebben een eigen wijze van ontwikkelen en vallen daarom op sociaal emotioneel vlak buiten de groep op hun school van herkomst. Onze ervaring leert dat deze zij-instromers na een periode van gewenning weer tot bloei komen. Toch vragen ze ook onze speciale aandacht en daarom kunnen we niet in alle gevallen deze kinderen een plek bieden.

We doorlopen dan ook een aantal stappen alvorens tot inschrijving over te gaan:

- Een uitgebreide intake waarin de ontwikkelingsgeschiedenis van het kind zorgvuldig doorgenomen wordt en de ondersteuningsvragen in beeld worden gebracht.
- Er wordt contact opgenomen met de andere school om de leerling door te spreken en hun beeld van het kind te horen.
- Er wordt ouders gevraagd inzage in het dossier van het kind te geven en ook rapportages van deskundigen hierbij beschikbaar te maken.
- Waar nodig wordt een observatie gedaan van het kind op de andere school.
- Op basis van alle verzamelde gegevens bepaalt de directie of de ondersteuning die nodig is, geboden kan worden door school. Belangrijke vragen die hierbij o.a. een rol spelen zijn: is er voldoende expertise in het team, is er ruimte in de groep om ondersteuning te bieden zonder dat het aanbod aan de andere kinderen hier onder lijdt? Zie ook hoofdstuk 13 Grenzen aan de zorg voor uitgebreide informatie over de voorwaarden.
- In sommige gevallen worden er met ouders van te voren afspraken vastgelegd over ondersteuning door externe deskundigen als het kind op school komt.
- Ervaring heeft geleerd dat korte lijnen met ouders een belangrijke factor zijn in het opbouwen van vertrouwen in school, zowel voor ouder als kind. De stamgroepsleider van de zij-instromer zorgt zo spoedig mogelijk na plaatsing voor een gesprek met ouder en kind aan de hand van een door ouders ingevuld intakeformulier.

6.7 Ondersteuning ter bevordering van de fysieke ontwikkeling, zelfredzaamheid en belastbaarheid

Ondersteuning van leerlingen met TOS

Leerlingen met een Taalontwikkelingsstoornis (TOS) zijn welkom bij ons op school, mits zij sociaal emotioneel aansluiting kunnen vinden bij andere leerlingen.

De afgelopen jaren hebben wij ervaring opgedaan in het werken met deze kinderen en begeleiden wij succesvol verschillende leerlingen met een arrangement van Kentalis binnen onze school.

De inmiddels intensieve samenwerking met Kentalis en de veelvuldige aanwezigheid van de ambulant begeleider en gespecialiseerde onderwijsassistent, heeft de kennis en inzichten in de taalontwikkeling van kinderen vergroot, waardoor alle kinderen op school profiteren van deze ontwikkeling in de school.

Ondersteuning van leerlingen met CVI

Kinderen met een Cerebrale Visuele Stoornis (CVI) zijn ook welkom bij ons op school. Ook met het afstemmen van het onderwijsaanbod aan deze kinderen hebben we de afgelopen jaren hebben we de afgelopen jaren ervaring en deskundigheid in school opgebouwd, in nauwe samenwerking met VISIO, waar deze kinderen een arrangement kunnen krijgen. De ambulant begeleider ondersteunt de stamgroepsleider en de ergotherapeut werkt met het kind aan eigen leer strategieën gericht op het compenseren van de visuele beperking.

Ondersteuning van leerlingen met medische zorg

Onze school kan, met toestemming van ouders, de volgende medische handelingen, die niet vragen om een BIG-registratie, uitvoeren of zorgen voor de juiste scholing/ deskundigheidsbevordering van leerkrachten : toedienen van orale medicatie (w.o. 'puffen'), geven van sondevoeding, toedienen van diabetesmedicatie en controle van glucosewaarden.

Voor leerlingen die medische zorg nodig hebben op school, volgen wij het medische protocol zoals dat is vastgesteld door de BMS, ook als het gaat om toedienen van medicatie onder schooltijd. Zowel bij aanmelding van een leerling, of wanneer een leerling gedurende de schoolloopbaan medische zorg op school nodig heeft, wordt het stappenplan uit het protocol gevolgd om te bepalen of wij de medische zorg op school kunnen bieden (zeker als het gaat om voorbehouden medisch handelen) en het kind het passende aanbod kunnen doen, of dat we hierbij aan de grenzen van onze zorg komen en we samen met ouders op zoek gaan naar andere school. Dit vraagt om zorgvuldige afwegingen, waarbij ook externe deskundigen betrokken zijn. Steunpunt Onderwijs Noord is de organisatie die ons hierbij ondersteunt.

Onze school is toegankelijk voor kinderen in een rolstoel. We zullen altijd kijken naar mogelijkheden of verbeteringen binnen het schoolgebouw om kinderen die minder mobiel zijn, zo goed als mogelijk toegang tot de school te bieden. Op school is aangepast sanitair en een lift aanwezig.

Randvoorwaarden:

- Leerkrachten kunnen nooit verplicht worden tot het uitvoeren van een medische handeling, ook al is het een afspraak binnen de basisondersteuning. Voor de bovenstaande afspraken met betrekking tot medische handelingen geldt dus altijd: ja, tenzij.
- Medische handelingen die vragen om een BIG-registratie (voorbehouden handelingen) vallen niet onder de basisondersteuning. Uitvoeren van voorbehouden handelingen vereist altijd toestemming van de ouders en zoals boven vermeld: instemming van de leerkracht.
- (Fysieke) aanpassingen voor leerlingen met een visuele (cluster 1) of auditieve/communicatieve beperking (cluster 2) vallen niet onder de basisondersteuning. Deze aanpassingen worden in principe geactualiseerd in samenspraak met (ambulante begeleiders) van cluster 1 (Visio) en cluster 2 (Kentalis).

6.8 Ondersteuning bij (dreigende) Thuiszitters

De afgelopen jaren zien wij meer kinderen bij ons op school voor wie de schooldagen te lang zijn waardoor ze vermoeid en overprikkeld raken. Ze komen in een negatieve spiraal terecht waarbij ze de motivatie voor naar school gaan en leren volledig dreigen te verliezen.

Deze leerlingen bespreken we samen met ouders in het ondersteuningsteam. Vaak wordt er besloten onderzoek te doen naar de prikkelverwerking en belastbaarheid van deze kinderen in het functioneren in de groep. Als dat van meerwaarde is, wordt jeugdhulp ingezet in de vorm van ambulante begeleiding op school (Onderwijs-zorg arrangementen).

Om te voorkomen dat deze leerlingen uiteindelijk thuis komen te zitten hanteren we de stelregel: van leerplicht naar leerrecht.

Tijdelijke onderwijstijdverkorting kan dan de sleutel zijn om deze leerlingen weer in de leerstand te krijgen, altijd in overleg met de leerplichtambtenaar. Deze wordt aangevraagd bij de onderwijsinspectie, onderbouwd met redenen en met een perspectief op opbouw van uren.

Vanuit de gedachte van leerplicht naar leerrecht en inclusiviteit staan we ook open voor het opnemen van leerlingen uit het S(B)O of van andere basisscholen, soms thuiszitters, waarbij we altijd onderzoeken of het haalbaar is om een gepast aanbod te doen op inhoud en tijd.

7. Extra ondersteuning en ontwikkelingsperspectief plan

Voor leerlingen die de gewone basisstof niet als vanzelf verwerken en de einddoelen van groep 6 niet kunnen behalen stellen wij een ontwikkelingsperspectief plan (OPP) op. Ook voor leerlingen met afwijkend gedrag stellen wij een OPP op. Om te besluiten tot het opstellen van een OPP is er overleg met het OST of een andere externe deskundige. In de meeste gevallen is er onderzoek door een deskundige gedaan. Het OPP dit schept naar ouders toe duidelijkheid over wat de school doet, wat er van de leerling wordt verwacht en wat de school van de ouders mag verwachten. Ouders stemmen in met het planningsdeel van het OPP.

7.1 Criteria voor het opstellen van een eigen leerlijn in een OPP bij ons op school

Wij werken op school met groepsplannen waarin drie niveaus van leren omschreven zijn.

Zolang leerlingen binnen een van deze niveaus de lesstof kunnen volgen en verwerken, blijven zij opgenomen in de groepsplanning en krijgen geen eigen leerlijn.

In bijzondere gevallen stellen wij wel een eigen leerlijn op die vastgelegd wordt in een OPP. Daarbij moet aan de volgende criteria voldaan zijn:

- De leerling is besproken in het OST van de eigen school waarin de diverse deskundigen inbreng hebben of via een andere route zijn externe deskundigen betrokken.
- Er is onderzoek gedaan bij de leerling door de orthopedagoog uit het OST of een externe orthopedagoog of psycholoog; in dit laatste geval is het noodzakelijk dat deze externe deskundige goed ingevoerd is in het werken met een ontwikkelingsperspectief; tevens is het noodzakelijk dat deze externe deskundige goed bekend is met de manier van werken van onze school.
- Ook bij het bepalen of het noodzakelijk is, dat een bepaalde leerling volgens een eigen leerlijn gaat werken, is het raadplegen van het OST of externe deskundigheid voorwaarde.
- Bij dyslectische leerlingen is het in principe niet noodzakelijk om een OPP op te stellen, tenzij de dyslexie ook bij andere vakgebieden een dusdanige belemmering vormt dat de einddoelen van groep 8 niet behaald kunnen worden. Dus als er bijv. sprake is van een ernstig automatiseringsprobleem binnen het rekenen. Ook als er bijkomende problematiek is zoals bijv. een concentratie probleem, kan het noodzakelijk zijn toch een OPP op te stellen.
- Leerlingen met een gedragsprobleem kunnen ook in een OPP een eigen leerlijn krijgen wat betreft gedrag.

7.2 Inhoud OPP

In het OPP zijn de onderwijsdoelen, het leerstofaanbod en de wijze van begeleiding voor een leerling vastgelegd, dat leidt tot een vastgesteld eindperspectief.

In het OPP staat in ieder geval:

- *het uitstroomprofiel*: de onderwijssoort of het vervolgonderwijs waarnaar de leerling naar verwachting zal uitstromen dan wel het soort arbeid of de vorm van dagbesteding waarnaar uitstroom van de leerling wordt verwacht;
- de *onderbouwing* van het uitstroomprofiel;
- de *belemmerende en bevorderende factoren* die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling. Dit zijn kind-gebonden factoren en omgevingsfactoren die (mede) bepalen of een leerling een bepaalde uitstroombestemming kan bereiken, zoals bijvoorbeeld motivatie, of een stimulerende thuisomgeving;
- het hoorrecht: zie 3.3. Vanaf augustus 2024 zijn we verplicht om de leerling mee te nemen in de doelen die we voor hem/ haar stellen. In het OPP wordt daar expliciet aandacht aan besteed.

- het *handelingsdeel*: een omschrijving van de individuele begeleiding die is afgestemd op de behoefte van de leerling.
- *afwijking van het onderwijsprogramma*. Het OPP van leerlingen in het regulier basis- en voortgezet onderwijs vermeldt ook wanneer wordt afgeweken van één of meer onderdelen van het onderwijsprogramma. Dit geldt niet voor leerlingen in het speciaal basisonderwijs of in het (voortgezet) speciaal onderwijs.
- *vervangende onderwijsdoelen*: als de kerndoelen niet voor een leerling gehanteerd kunnen worden, wordt in het OPP aangegeven welke vervangende onderwijsdoelen worden gehanteerd. Dit is alleen vastgelegd voor het basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs.
- *afwijken van de onderwijstijd*. Het OPP vermeldt de afspraken die zijn gemaakt over het onderwijsaanbod, de toetsing, de begeleiding van de school en de beoogde duur. Bovendien moeten de wettelijk vertegenwoordigers van de leerling op de hoogte zijn en het handelingsdeel van het OPP hebben ondertekend. Deze bepalingen gelden vanaf 1 augustus 2018.

De ondersteuning die onder de basisondersteuning valt, hoeft dus niet te worden beschreven in het ontwikkelingsperspectief.

Op het ontwikkelingsperspectief is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Uit de AVG volgt dat in het ontwikkelingsperspectief alleen persoonsgegevens mogen staan, die noodzakelijk zijn voor het doel ervan.

Wij hanteren hierbij vaststaande formats die tevens een handleiding vormen, doordat in de diverse velden aangegeven staat welke gegevens ingevuld moeten worden.

Wij werken SMART en evalueren 2 keer per jaar.

7.3 OPP gedrag

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van taakgerichtheid en sociale vaardigheden stellen wij een planningsdeel voor gedrag op behorende bij het OPP.

Daarin omschrijven we de ondersteuningsbehoefte van de leerling en op welke wijze we daaraan tegemoet komen. We gebruiken daarbij de leerlijnen sociaal gedrag en taakgerichtheid van de CED als uitgangspunt.

7.4 Gesprek met het kind (hoorrecht)

Voor kinderen met een eigen leerlijn is het extra belangrijk dat wij hen gemotiveerd houden en dat ze de aansluiting met de groep behouden. Daarom houden wij regelmatig gesprekjes met deze kinderen. Niet alleen om ze te volgen in hun welbevinden maar ook om ze steeds betrokken te houden bij hun eigen ontwikkeling: ze kunnen vaak zelf heel goed aangeven wat ze nodig hebben om een volgende stap te maken.

7.5 Betrokkenheid ouders

Ouders worden door de CPO en leerkracht meegenomen in de route naar het opstellen van een OPP.

Er wordt steeds met ouders afgestemd over de reden van een OPP, de doelen die met het kind worden nagestreefd en wat ouders ook zelf kunnen bijdragen aan het slagen van die doelen. Er vinden jaarlijks tenminste 2 gesprekken met ouders plaats om te evalueren en doelen bij te stellen.

Punten van aandacht

- Onderwijs aan- en begeleiding van leerlingen die naast een moeilijk lerende cognitieve ontwikkeling, tevens zeer intensieve ondersteuningsvragen hebben op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling

- Onderwijs een- en begeleiding van leerlingen met een zeer moeilijk lerende ontwikkeling. Dit moet een school wel met behulp van extra ondersteuning kunnen realiseren.

8. Omstandigheden die extra ondersteuning mogelijk maken/ grenzen aan zorg

8.1 De ondersteuningsvraag analyseren

Als binnen school niet aan de ondersteuningsvraag van het kind voldaan kan worden en er behoefte is aan analyse over de oorzaak, kan de school ouders adviseren externe deskundigen te raadplegen om de ondersteuningsvraag van het kind helder te krijgen. Als er psychologisch onderzoek door een orthopedagoog nodig is, zal met ouders besproken worden of zij dit zelf willen aanvragen bij een psycholoog van hun keuze of dat zij in aanmerking willen komen voor onderzoek door de orthopedagoog waar de school mee samenwerkt. Dit kan in sommige gevallen door de school vergoed worden (zie hoofdstuk 5).

Bij de inzet van externe deskundigen en/of onderzoek van hun kind zullen ouders nauw betrokken zijn.

De resultaten van het onderzoek worden door de orthopedagoog met ouders en leerkracht, en eventueel CPO, besproken en zowel ouders als school krijgen hiervan een verslag.

Aan de hand van de resultaten zullen ouders en school adviezen krijgen hoe ze het kind verder kunnen begeleiden.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek zal in een gesprek met ouders worden aangegeven wat de mogelijkheden van begeleiding van de school is en welke verwachtingen de ouders t.a.v. de school mogen hebben.

8.2 Grenzen aan de ondersteuning

Wij zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Friesland, welke de zorg en het onderwijs van alle kinderen in onze provincie zo goed mogelijk behartigt. Het streven naar passend onderwijs en goede zorg voor elk kind sluit aan bij de uitgangspunten van onze school.

Toch kan bij aanmelding of gedurende de schoolloopbaan blijken dat een kind niet op zijn plek is bij ons op school. Dit kan naar voren komen vanuit de ervaringen van leerkracht en ouders of vanuit onderzoeksresultaten. Bijvoorbeeld omdat een kind specialistische begeleiding nodig heeft, die wij niet kunnen bieden. Hierbij wordt ook gekeken naar adviezen die door andere specialisten zoals pedagogisch medewerkers VVE zijn verstrekt. Er wordt dan geconcludeerd dat een aantal van de toelatingscriteria niet meer verwezenlijkt kunnen worden door de school.

De belangrijkste van deze criteria zijn:

Basisvoorwaarden

- Het kind kan zich aan de groeps- en schoolregels houden
- Het kind moet leerbaar zijn en is in staat om een ontwikkeling naar zelfstandig werken door te maken
- Het team is in staat om doorgaande ondersteuning te bieden van groep 1-8

(Zie ook Schorsing en Verwijdering in de schoolgids)

Algemene voorwaarden

- De school kan in redelijke mate tegemoetkomen aan de specifieke ondersteuningsvraag van het kind
- De groep waarin het kind komt, is niet groter dan 30 leerlingen
- Als er in de groep al een of meerdere leerlingen met extra ondersteuning zijn, wordt gekeken of het team de zorg voor nog een leerling met extra ondersteuning kan dragen.
- Het kind kan in het groepsproces functioneren en de regels en routines van de groep volgen, zonder het onderwijsleerproces van de andere leerlingen te verstoren.
- Het kind is zindelijk

- De extra ondersteuningsbehoefte leidt niet tot een aantoonbare en onevenredige verhoging van de werkdruk. De teamleden hebben per kind beperkte mogelijkheden voor intensief overleg met ouders en eventuele instanties die bijdragen aan de zorg.
- Als verwacht wordt dat het kind niet verder komt dan de leerstof van groep 7, zal dit met de ouders besproken moeten worden. De verwachtingen van de ouders en de mogelijkheden van de school moeten duidelijk vastgelegd worden in een OPP.

8.3 Advisering speciale school

Samen met alle betrokkenen wordt gezocht naar de vorm van onderwijs die het beste past bij de ontwikkeling van het kind. Als het kind wordt doorverwezen naar een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO) wordt een toelaatbaarheidsverklaring bij het Samenwerkingsverband aangevraagd. Voor meer informatie over de procedure:

<http://www.passendonderwijsinfryslan.nl/content-menu/toelaatbaarheidsverklaring-en-cva/toelaatbaarheidsverklaring-en-cva/>

Als er een beschikking af wordt gegeven door de commissie kan het kind naar een andere school. Tot die tijd kan het kind op onze school blijven.

8.4 Als ouders adviezen van de school over speciale ondersteuning voor hun kind niet opvolgen

Ouders zijn niet verplicht adviezen van school of externe deskundigen op te volgen. Het is immers een advies. Toch kan het niet opvolgen van adviezen gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het kind op school. In een gesprek met ouders, waarbij leerkracht en CPO'er of directeur aanwezig zijn, zal duidelijk gemaakt worden dat de school geen extra ondersteuning aan hun kind kan bieden als adviezen niet opgevolgd worden. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het kind wordt op dat moment teruggegeven.

9. Evaluatie en beleid

In dit SOP is uiteengezet wat de basisondersteuning is, maar ook hoe wij onszelf daarin verder willen ontwikkelen, welke mogelijkheden we hebben tot het bieden van extra ondersteuning en waar onze grenzen liggen. Hieronder beschrijven we waar we tevreden over zijn, wat de verbeterpunten zijn, wanneer de school dit verbeterpunt afgerond wil zien en waar onze ambities liggen.

9.1 Wij zijn tevreden over de volgende punten:

Wij zijn een Jenaplanschool die altijd wil zoeken naar mogelijkheden om kinderen op onze school te plaatsen, dan wel te behouden. We werken met kinderen uit allerlei sociale omgevingen, met allerlei niveaus en diverse begeleidingsvragen en zullen ons altijd inzetten voor kansen gelijkheid en welbevinden van kinderen. We ervaren onze school als inclusief. Door onze stamgroepen kunnen we groep doorbrekend werken. We vinden de samenwerking met ouders zeer belangrijk en zullen altijd ons uiterste best doen om met ouders in gesprek te blijven en samen oplossingen te vinden om de kinderen die zij aan ons toe vertrouwen zo goed als mogelijk te begeleiden.

9.2 Dit zijn onze verbeterpunten:

We blijven ons zelf ontwikkelen op alle vlakken van het onderwijs. We zijn bezig ons taal onderwijs opnieuw en beter vorm te geven met een nieuwe methode voor taal en spelling. IEP wordt verder uitgewerkt. Ook hart en handen wordt geïntegreerd in ons onderwijs en gesprekken cyclus. Daarnaast hebben we per item in dit document een aantal ontwikkel en verbeterpunten genoteerd.

9.3 Dit zijn onze ambities:

We willen een nog inclusievere school worden waar we altijd blijven kijken naar mogelijkheden binnen ons onderwijs en de ontwikkeling van leerkrachten. Daarom doen we ook mee aan de pilot van het SWV Friesland waarin de mogelijkheden en kansen naar inclusiviteit verder worden onderzocht.

9.4 Zo borgen wij deze ontwikkeling:

We werken met Zo doen we het kaarten (gebaseerd op de kwaliteitskaarten van Eva Naaijken) waarin we de stappen en onze kwaliteit waarborgen.

We leggen vorderingen van kinderen vast in het LVS systeem van IEP, in ESIS en in de groepsoverzichten.